



Világ proletárjai egyesüljete!

# NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

X. EVFOLYAM, 33. SZÁM

ARA: 50 FILLE

VASARNAP, 1953 FEBRUAR 8.

## A Magyar Népköztársaság minisztertanácsának határozata az anya- és gyermekvédelem továbbfejlesztéséről

A Magyar Népköztársaság Alkotmányának a szocialista elvek alapján, hogy a legfőbb érték az ember, egész népünk közös ügyévé teszi a házasság, a család, az anyaság és a gyermek fokozott védelmét. Népünk tíz, és tízezerben egyre erősödik annak tudata, hogy a szocializmust építve, a maguk családjuk, gyermekeik békés, boldog jövőjét építik s éppen ezért erősödik bennük a családi élet, a gyermek megbecsülése. Ugyanakkor Népköztársaságunk az anyák és gyermekek védelmének törvényes biztosításával, a jóléti és egészségügyi intézmények fejlesztésével és különböző szociális juttatásokkal mozdítja elő a családi élet meg erősödését, az anya- és gyermek-

védelem színvonalának emelését. Dolgozó népünk életszínvonalának emelkedésével a házasságkötések és születések arányszáma is jelentősen nőtt és lényegesen meghaladja a háború előtti színvonalat, a csecsemőhalandóság aránya pedig a háború előttinél mintegy felére csökkent.

Népi demokráciánk eddig elért hatalmas eredményei lehetőséget nyújtanak arra, hogy államunk a jövőben még nagyobb segítséget nyújtson a család, az anya- és gyermekvédelemnek.

A Magyar Népköztársaság minisztertanácsa a házasság, a család intézményének megszilárdítása érdekében az anya- és gyermekvédelem további fejlesztéséről a következőket határozza:

a) A terhesen lévő nők fokozott orvosi gondozása.

Az egészségügyi miniszter biztosítja, hogy az állami egészségügyi szolgálat minden terhesen lévő nő terhességi ideje alatt legalább háromszor ingyenes orvosi vizsgálatban részesítsen, először lehetőleg a terhesség harmadik hónapjának vége előtt, utóljára pedig a terhesség nyolcadik hónapjában. A gondozásban való részvétel biztosítása érdekében:

a) A védőnő a terhes anyát a terhesség tartama alatt is állandó gondozásban köteles részesíteni.

b) A jelen határozattal rendszerezett ingyenes csecsemőkezelésben, továbbá az emelt összegű anyasági segélyben csak az az anya részesül, aki terhesgondozási könyvvvel igazolja, hogy az orvosi vizsgálaton résztvett.

c) A falusi szakorvosi szolgálat szülészeti és gyermekszakorvosi ellátását összesen 40\* új járással kell kiterjeszteni.

2. Kedvezmények a munkaviszonyok körében.

a) Minden miniszter az egészségügyi miniszterrel és az illetékes szakszervezettel egyetértésben 30 napon belül szabályozza, hogy melyek azok a nők egészségére ártalmas munkakörök, amelyekben őket foglalkoztatni nem szabad. Ezekbe a munkakörökbe nem utonnan alkalmazni 1953. március 1. napja után tilos, az ilyen munkakörökben jelenleg dolgozó nőket pedig 1953. július hó végéig más, nők számára alkalmas munkakörbe kell áthelyezni.

b) Nőnek munkára való felvételét — büntetés terhe alatt — nem szabad azért megtagadni, mert a nő terhesen van.

c) A terhes nőt, valamint a szoptató anyát a szülést követő harmadik hó végéig csak fegyelmi eljárás alapján, vagy saját kérésére lehet elbocsátani.

A terhesen lévő háztartási alkalmazottnak a szülésig nem lehet felmondani, kivéve, ha azonnali felmondásra okot adó körülmény merül fel, ez esetben, ha az alkalmazott a felmondást nem fogadja el, a járásbíróság dönt.

d) A munkatörvénykönyve értelmében (95. §.) terhesen lévő nőt a terhesség hatodik hónapjától kezdve és szoptató nőt a szoptatás hatodik hónapjáig — nem szabad nehéztести, éjszakai és túlmunkára beosztani; — más helységben végzendő

gyermek otthoni ápolásra szoruló és ápolását más családtag nem tudja ellátni.

Ha a beteg gyermek egy évesnél idősebb, de hat évesnél fiatalabb, a dolgozó anyát kérelmére az otthoni ápolás biztosítására a fenti feltételek igazolása esetén fizetésnélküli szabadságban kell részesíteni, az ilyen címen engedélyezett szabadságok összes tartama azonban egy év alatt 30 napot nem haladhat meg. Ha a gyermek egy évesnél idősebb, de két évesnél fiatalabb, az egyedülálló dolgozó nőt a szabadság tartamára táppénz illeti meg. Megvédülőként azt a nőt kell tekinteni, akinek férje nincs, vagy attól törvényesen elvált. A munkáltató szerv vezetője kivételesen indokolt esetben 30 napnál hosszabb ideig tartó fizetésnélküli szabadságot is engedélyezhet, az így meghosszabbított időre azonban táppénz nem jár.

b) A dolgozó anya, aki legalább két tizenéves évesnél fiatalabb gyermekét gondozza, háztartási teendői jobb ellátása érdekében havonként egy fizetésnélküli szabadságnapra jogosult, feltéve, hogy a megelőző három hónap alatt igazolatlanul nem mulasztotta.

b) Az intézetekben (kórházban, klinikán, szanatóriumban) szülő a társadalombiztosításban nem részesülő nők az intézménynél kötelező ápolási díj felét fizetik csupán, a szülőotthonokban napi 10 forintot.

### Társadalombiztosítási juttatások

a) A társadalombiztosításban részesülő dolgozó nőt az anyasági segély mellett terhességi és gyermekágyi segély is megilleti, 12 havi munkabérének megfelelő összegben, amennyiben pedig a szülési szabadságát meghosszabbították (2. e. pont) a meghosszabbított időtartamára — legfeljebb további négy hétre — is jár a terhességi és gyermekágyi segély.

Ha az anya nem áll alkalmazásban, egyszeri anyasági segélyben részesül, feltéve, hogy a férje társadalombiztosításra igényjogosult dolgozó.

b) A dolgozó anyák anyasági segélyét 1953. évi március 1. napjától kezdve a jelenlegi 500 forintról 600 forintra, az első gyermek után 700 forintra kell felemelni.

c) A mezőgazdasági társadalombiztosításba bevont dolgozó nők, akik a terhességi és gyermekágyi segély helyett egységes anyasági segélyben részesülnek, a jelenlegi 1330 forintos anyasági segély helyett 1953. március 1-től kezdve 1400 forintot, az első

gyermek után 1500 forintot kapnak.

d) Az az anya, aki a háromszori terhességi orvosi vizsgálaton nem vett részt, az anyasági segélyt nem a felemelt, hanem csak az eddigi összegben kapja. 1953. évi április hó végéig a felemelt anyasági segély jár annak az anyának is, aki csak egyszer vett részt orvosi vizsgálaton.

e) A terhességi és gyermekágyi segélyt illetően anyasági segély teljes összegben megilleti azt a dolgozó nőt, aki a segély esedékessége megelőző két éven belül összesen legalább 9 hónapig betegség esetére biztosítva volt, vagy a 9 hónapot azért nem érte el, mert munkaviszonyba lépését megelőzően egy évnél hosszabb ideig iskolai tanulmányokat folytatott, vagy tanfolyamon vett részt. A segély fele összegét abban az esetben is megkapja a dolgozó nő, ha két éven belül legalább hat hónapon át betegség esetére biztosítva volt.

Ha az egyszeri anyasági segély a férj jogán jár, a fenti rendelkezéseket a férj munkaviszonyára kell alkalmazni.

### Ingyenes csecsemőkezelés juttatások az újszülötteknek

1953. évi március 1-től kezdődően az állam minden újszülött gyermek részére ingyen csecsemőkezelést juttat a szülőnek, akár jogosult a szülő társadalombiztosításra, akár nem.

a) Az ingyenes csecsemőkezelés 400 forint értékű csecsemőcikket (pelenka és egyéb ruházati cikk) tartalmaz.

A kelengyecsomagot az egy éven aluli csecsemőt használatára szolgáló cikkekből a belkereskedelmi minisztérium által összeállított jegyzék alapján, a kilélt ízellet állítja össze az anya választása szerint.

b) Ingyenes kelengyében az az anya részesül, aki terhességével kapcsolatban előírt három orvosi vizsgálaton résztvett. 1953. évi április hó végéig az ingyenes kelengyét annak az anyának is ki kell adni, aki csak egyszer vett részt orvosi vizsgálaton. Orvosi igazolásra kiadható a kelengye annak az anyának is, aki a három orvosi vizsgálaton koraszülés miatt nem vehetett részt, de a koraszülött gyermek életképes.

c) Az ingyenes kelengyére jogosító utalvány a terhes nő lakóhelye szerint illetékes községi (városi, kerületi) tanács végrehajtó bizottsága adja ki a terhesség kilencedik hónapjától kezdve.

d) A csecsemőkezelés a gyermek elvezületése esetén az anyától kezdve a gyermekéig is kiterjed.

e) A csecsemőkezelés ingyenes juttatásával egyidőben 1953. évi március 1. napjával megszűnik a pelenkára adott árengedmény fenntartásának szükségessége.

### Kedvezmények az intézeti szülési költségeknél

a) A társadalombiztosításban akár saját munkaviszonyuk alapján, akár férjük jogán részesülő nők intézeti szülési költségeit teljes mértékben a társadalombiztosítás szervek viselik.

### Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az olyan anyáknak, akik hat, vagy több gyermeket hoztak világra és nevelték fel, a dolgozó nép megbecsülésének kifejezéséül minden évben a Nemzetközi Nőnapon (március 8. napján) „Anyasági érdemérem”-et adományoz. Azokat az anyákat, akiknek hét vagy több előgyermekük van pénzjutalomba is kell részesíteni!

### Családi pótlék

A családi pótlék folyósításának jelenlegi rendszere 1953. évi március hó 1-től kezdve a következők szerint módosul:

1. A háromnál több gyermek után járó családi pótlék összege a következők szerint kell felemelni: A háromgyermekes családoknál a jelenlegi 135 forintról 180 forintra, négygyermekes családoknál a jelenlegi 210 forintról 260 forintra, ötgyermekes családoknál a jelenlegi 300 forintról 350 forintra, hatgyermekes családoknál a jelenlegi 405 forintról 450 forintra, hét gyermek után havi 650 forint, 8 gyermek után havi 680 forint, 9 gyermek után havi 810 forint, 10 gyermek után 975 forint, 11 gyermek után 1055 forint, 12 gyermek után pedig 1350 forint családi pótlék jár, minden további gyermek után havi 210 forinttal emelkedik a családi pótlék.

2. A két gyermek után járó családi pótlék összege változatlanul havi 75 forint.

3. a) Az egy gyermek utáni családi pótlék megszűnik, kivéve az egyedül álló anyáknál, akiknek egy gyermek után is kell havi 30 forint családi pótlék folyósítani.

b) A feleség után családi pótlék nem jár, a dolgozók egysé-

ges társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló törvényerejű rendelet szerint járó házastársi pótlék azonban a nyugdíjast az előírt feltételek mellett továbbra is megilleti.

4. A családi pótlékre a dolgozóknak addig van igénye, amíg a gyermek 16 éves korát eléri. Ha a gyermek iskolai tanulmányokat folytat, vagy ipari tanuló az igényjogosultság a gyermek 18. életévének betöltéséig tart.

5. Nem folyósítható családi pótlék az olyan gyermek után, aki állami ösztöndíjat élvez, továbbá az olyan ipari tanuló után sem, aki tanuló intézetben nyert elhelyezést.

6. A minisztertanács kiterjeszti a családi pótlékre való jogosultságot 1953. évi március hó 1. napjától kezdve az önálló termelősövetkezetek és a III. típusú termelősövetkezetek csoportok tagjaira, amennyiben három, vagy ennél több tíz éven aluli gyermekük van és ha az előző éven 120 munkaegységet teljesítettek. Ha az anyának saját tagsága után jár a családi pótlék, 80 munkaegység igazolása elegendő.

1953. évi március hó 1-től jogosultak a családi pótlékre a községi (városi) jegelgetési bi-

(Folytatása a 2. oldalon)

# A Magyar Népköztársaság minisztertanácsának határozata az anya- és gyermekvédelem továbbfejlesztéséről

(Folytatás az 1. oldalról)  
zottságok állandó alkalmazásában álló pásztorai is, ha három, vagy ennél több tíz éven aluli gyermekük van. Ugyanazon gyermek után ugyanarra az időre családi pótlékot csak egy dolgozó kaphat.

- 10 éven aluli 3 gyermek után havi 144 forint
- 10 éven aluli 4 gyermek után havi 208 forint
- 10 éven aluli 5 gyermek után havi 280 forint
- 10 éven aluli 6 gyermek után havi 360 forint

minden további tíz éven aluli gyermek után havi 60 forinttal emelkedik a családi pótlék.

A termelőszövetkezeti (tszsz) tagok, valamint a községi, városi legelítési bizottságok állandó alkalmazásában álló pásztorai részére járó családi pótlék összege:

A családi pótlékot a Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ (SZTK) folyósítja.

### III.

## Az anyák és gyermekek egészségügyi ellátásának fokozása

1. Az intézeti szülések jelenlegi 42 százalékos arányát az ágyszám növelésével és a szülőotthonok jobb kihasználásával az 1953. év végéig 54%-ra, 1954. év végéig pedig legalább 60 százalékra kell emelni.

Az egészségügyi miniszter 1957. év végéig biztosítsa annak lehetőségét, hogy minden szülés intézetben történhessen.

2. A csecsemő és gyermekbetegségek eredményesebb gyógyítása érdekében

a) az 1954. év végéig 20 százalékkal kell növelni a rendelkezésre álló gyermekorvosi ágyak számát.

b) A gyermekek kötelező védőoltását a mai himlő és diftéria oltások mellett az 1953. évtől kezdődően ki kell terjeszteni a szarvaskórhág ellen a diftéria oltással együtt történő kombinált oltásra, emellett az 1953. évben egyes területeken, az 1954. évtől pedig országosan be kell vezetni a hasistusz elleni kombinált oltást is.

3. A csecsemők és kisgyermek-ek ellátásának megújítása érdekében fokozni kell az anyatejjel való ellátást, továbbá 1954. évi április hó végéig új tejporgyárat kell létesíteni.

4. A bölcsődei és csecsemőotthonok fejlesztése érdekében:

a) A bölcsődei férőhelyek számát az 1954. évig a mainak közel kétszeresére kell növelni, az átlagosnál nagyobb mértékben kell emelni a mezőgazdaságban dolgozó anyák gyermekeinek elhelyezésére szolgáló idénybölcsődék férőhelyeit.

b) Budapestben dolgozó nők részére, az egy évnél hosszabb ideig tartó nagy építkezéseken vándorbölcsődéket kell létesíteni.

c) Jelentősen fejleszteni kell a bölcsődékben nyújtott gondozás minőségét. Ennek érdekében minden tíz gyermek ellátásához gondozónőt kell biztosítani és növelni kell a kiegészítő személyzet létszámát is. A gyermekek huzamosabb elhelyezésének lehetővé tétele érdekében a bölcsődéket 13, illetőleg a szükséghez képest 16 óráig nyitva kell tartani, a gondozónők munkaidőjét pedig a lehetőséghez képest napi 8 órára kell csökkenteni.

5. Az óvodák és az iskolai napközi otthonok fejlesztése.

a) Az óvodák és óvodai napközi otthonok férőhelyeinek számát az 1952. évi 80.000-ról az 1953. évre 119.000-re kell emelni, amelyből 94.800 területi és 24.200 üzemi férőhely.

b) Az iskolai napközi otthoni hálózatot vidékre is ki kell terjeszteni és a férőhelyek számát a mai 15.000-ról az 1953. évben országosan 20.000-re, tehát összesen 35.000-re kell emelni.

6. Az új bölcsődei és óvodai férőhelyeket főleg a jelentős új ipari településeken kell létesíteni. Az új háztömbök tervei a főmb lakói gyermekeinek részére szükséges bölcsőde és óvoda tervével is tartalmazza.  
Falun elsősorban idénybölcsődét és napközi otthonokat kell szervezni a szükségletnek megfelelően egy-öt hónapos, átlag háromhónapos időtartamra.

Az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

Mintegy háromszáz gyermek-üdülői férőhelyt az üdülés befejezése után téli gyermekszanatóriumként kell hasznosítani.

7. Az egészségvédelmi szolgáltatás munkájának megújítása érdekében

a) az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

Mintegy háromszáz gyermek-üdülői férőhelyt az üdülés befejezése után téli gyermekszanatóriumként kell hasznosítani.

7. Az egészségvédelmi szolgáltatás munkájának megújítása érdekében

a) az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

Mintegy háromszáz gyermek-üdülői férőhelyt az üdülés befejezése után téli gyermekszanatóriumként kell hasznosítani.

7. Az egészségvédelmi szolgáltatás munkájának megújítása érdekében

a) az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

Mintegy háromszáz gyermek-üdülői férőhelyt az üdülés befejezése után téli gyermekszanatóriumként kell hasznosítani.

7. Az egészségvédelmi szolgáltatás munkájának megújítása érdekében

a) az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

Mintegy háromszáz gyermek-üdülői férőhelyt az üdülés befejezése után téli gyermekszanatóriumként kell hasznosítani.

7. Az egészségvédelmi szolgáltatás munkájának megújítása érdekében

a) az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

Mintegy háromszáz gyermek-üdülői férőhelyt az üdülés befejezése után téli gyermekszanatóriumként kell hasznosítani.

7. Az egészségvédelmi szolgáltatás munkájának megújítása érdekében

a) az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

Mintegy háromszáz gyermek-üdülői férőhelyt az üdülés befejezése után téli gyermekszanatóriumként kell hasznosítani.

7. Az egészségvédelmi szolgáltatás munkájának megújítása érdekében

a) az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

Mintegy háromszáz gyermek-üdülői férőhelyt az üdülés befejezése után téli gyermekszanatóriumként kell hasznosítani.

7. Az egészségvédelmi szolgáltatás munkájának megújítása érdekében

a) az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

Mintegy háromszáz gyermek-üdülői férőhelyt az üdülés befejezése után téli gyermekszanatóriumként kell hasznosítani.

7. Az egészségvédelmi szolgáltatás munkájának megújítása érdekében

a) az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

Mintegy háromszáz gyermek-üdülői férőhelyt az üdülés befejezése után téli gyermekszanatóriumként kell hasznosítani.

7. Az egészségvédelmi szolgáltatás munkájának megújítása érdekében

a) az idénybölcsődéket és idény-óvodákat elsősorban az állami gazdaságok, géppaloták, termelőszövetkezeti községek és városok területén kell létesíteni.

dekében az ország egész területének védőnőkkel való ellátását úgy kell fokozni, hogy az 1954. év végére minden 5500 lakosra egy védőnő jusson.

a) Az egészségügyi védőnők bérént átlagosan 8 százalékkal, tehát a mai havi 750 Ft átlagfizetésről 810 Ft-os, a külterületi védőnőké pedig 860 Ft-os átlagra kell felelni 1953. évi március hó 1-től.

b) A szülésznőket be kell vonni a terhesgondozásba. Ezzel kapcsolatban az 1953 március 1. napjától kezdődően fizetésüket átlagosan 50 százalékkal kell fel- emelni s ezen belül a béreket körzeti lélekszámától függően kell megállapítani.

8. Az egészségügyi minisztérium az Orvosegységügyi Szakszervezet és a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége bevonásával szervezzen széleskörű tanfolyamokat, előadásokat, kiállításokat, adjon ki tájékoztatókat, amelyekben keresztül az anyák a terhességgel és a gyermekek gondozásával kapcsolatos alapvető ismereteket megszerezhetik.

### IV.

## Az egyedülálló anyák fokozottabb védelme

1. A lakóhely szerint illetékes tanács végrehajtó bizottsága a társadalmi szerek közreműködésével nyújtson megfelelő segítséget ahhoz, hogy a házasságon kívül született, vagy születendő gyermek apja a gyermek anyjával kössön házasságot, vagy ha ez nem lehetséges, a gyermeket teljes hatályú nyilatkozattal ismerje el magának.

2. A minisztertanács egyidejűleg rendelettel intézkedik a gyermekváltás és a szülő nő ellátásának fokozottabb biztosítása, valamint a gyermekek és anyák bírói jogvédelme iránt. A jövőben érvényesített tartási igények esetében tartásdíjként legalább olyan összeget kell megállapítani, mely eléri a tartásra kötelezett átlagos

keresetének 20 százalékát. Ennél alacsonyabb tartásdíjat a bíróság csak abban az esetben állapíthat meg, ha a tartásra kötelezettek legalább két más olyan gyermeke van, akinek tartásáról gondoskodnia kell.

3. Az olyan házasságon kívül született gyermeket, akinek tartása másként nem biztosítható, az anyák kérelmére az állam gondozásában részesíti.

4. Az örökbefogadás előmozdítása érdekében a házasságról, a családról és a gyámságról szóló törvényt biztosította, hogy az örökbefogadott gyermek a vérszerinti gyermekekkel minden tekintetben azonos elbánás alá esik.

## Otthonok terhes nők részére

Az 1954. év végéig teljesen meg kell szüntetni a szülészeti intézetekben az egyedül álló anyák ellátásának jelenlegi „házi terhes” rendszerét.

a) Budapestben az 1953. évben 70, Sztálinvárosban és Miskolcon pedig az 1954. év végéig 100-100 férőhelyes terhes női otthonokat kell felállítani, amelyekben az egyedül álló anyák, elsősorban dolgozó nők — terheségük utolsó hónapjában és a szülés után 8 hétig tartózkodhatnak.

### V.

## A gyermektelenek adója

Az anyák és gyermekek védelmének fokozása, anyagi és egészségügyi helyzetük megújítása, a többgyermekes családok támogatása érdekében az állam jelentős anyagi kötelezettséget vállal. Meltányos hogy e kötelezettségnek nagyobb arányban vegyenek részt a gyermektelenek, nőtlenség és hajadonok, akiket nem terhelnek a gyermekek nevelésével kapcsolatos költségek. Ezért az 1953. évi március hó 1. napjától kezdve keresetük, jövedelmük négy százalékának megfelelő adót kell fizetni a 20-tól 50 éves férfiaknak és a 20-tól 45 éves nőknek, ha nincsen élő (akár vérsze-

rinti, akár örökbefogadott) gyermekük.

Az a szülő, akinek gyermeke 20. életévének betöltése után halt meg, mentes az adófizetés alól. Mentések továbbá a néphadsereg és az államvédelmi hatóság zsoldi, illetményt élvező tagjai és azok feleségei, a legalább 75 százalékos hadi- és háborús polgári rokkantak, továbbá a 20-24 éves férfiak és nők addig, amíg iskolai (egyetemi, stb.) tanulmányokat folytatják.

Az adóra vonatkozó részletes szabályokat a minisztertanács egyidejűleg rendelettel állapítja meg.

### VI.

## Küzdelem a magzatelhajtás ellen

Bár Népköztársaságunk sokoldalú támogatásban részesíti a többgyermekes családokat és évről-évre számottevően fejleszti az anyák és gyermekek gondozását és védelmét, egyes lelkiismeretlen orvosok, szülésznők és kuruzsók közreműködésével — főleg a falun — még mindig gyakori a magzatelhajtás. Ezért az állami és társadalmi élet minden terü-

tén fokozni kell a küzdelmet a magzatelhajtás ellen, amely súlyos veszélyeztetli az anyák és az egész nép egészségét, rombolóan hat az erkölcsre és a családi életre.

Az igazságügyi miniszter terjeszsen elő javaslatot a magzat- elhajtásban résztvevő orvosokat, szülésznőket és kuruzsókot sújtó büntetőrendelkezések megszigorol-

tására. A minisztertanács felhívja a Szakszervezetek Országos Tanácsát, a Magyar Nők Demokratikus Szövetségét, a Magyar Vöröskeresztet és a többi társadalmi szervezetet, hogy fokozzák a magzatelhajtás elleni társadalmi harcot. Felvilágosító munkájukban hangsúlyozzák, hogy a törvény a magzatát elhajtó, vagy elhajtató anyát is bünteti, továbbá, hogy a magzatelhajtás elleni küzdelem az egész nép ügye, mely elősegíti az egyén és a család egészségét és boldog életét.

A határozat az 1953. évi március hó 1. napján lép életbe.

A Magyar Népköztársaság minisztertanácsa felhívja az összes

hatóságokat, társadalmi szervezeteket, vállalatok és hivatalok vezetőit, hogy építve a Népköztársaságunk által a családok, anyák és gyermekek részére biztosított széleskörű gondoskodásra, e határozat maradéktalan végrehajtásával segítsék elő az anya- és gyermekvédelem színvonalának emelését, a házasság és család intézményének további megszilárdítását. Erős, egészséges, új nemzedék felnevelésével egész népünk boldog jövőjét segítsük biztosítani.

Rákosi Máttyás

a minisztertanács elnöke.

## Farkas Mihály hadseregtábornok, honvédelmi miniszter távirata Kim Ir-Szenhez a koreai néphadsereg főparancsnokához, a koreai Néphadsereg Napja alkalmából

Kim Ir-Szen elvtársnak, a koreai néphadsereg főparancsnokának, Phenjan.

Engedje meg, hogy a koreai néphadsereg napja alkalmából mind a magam, mind a magyar néphadsereg harcossal, tisztjei és tábornokai nevében forró üdvözlémet tolmácsoljam Önnek és a hős koreai néphadsereg egész személyi állományának.

Teljes sikert kívánok Korea szabadságszerető népének és dicső hadseregének, a béke fenntartásáért folytatott ünfeláldozó harcához, az amerikai-angol imperialista barbár területek ellen.

Budapest, 1953. február 7.

FARKAS MIHALY  
hadseregtábornok, a Magyar Népköztársaság honvédelmi minisztere.

## Eisenhower agresszív kijelentéseinek visszhangja

Az angol burzsoá sajtó továbbra is nagy nyugtalansággal ír az Egyesült Államok külpolitikájáról, amelynek mind agresszívebb jellegéről Anglia kézzelfoghatóan győződött meg Dulles amerikai külügyminiszter látogatása alkalmával. A „Daily Express” megírja, hogy „Dulles utolsó napján intézett Edenhez.” A lap szerint Dulles a következő nyilatkozással állt elő: „Egyesült Államok nyugateurópai nemzeteivel április 20-ig, vagy előtérben esetleg májusig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg decemberig, vagy esetleg januárig, vagy esetleg februárig, vagy esetleg márciusig, vagy esetleg áprilisig, vagy esetleg májusiig, vagy esetleg júniusig, vagy esetleg júliusig, vagy esetleg augusztusig, vagy esetleg szeptemberig, vagy esetleg októberig, vagy esetleg novemberig, vagy esetleg december

# HAJDÚ-BIHAR ÉLETÉBŐL

## Megnyit az új Népbüffe Debrecenben

Tegnap délelőtt ünnepélyes keretek között adták rendeltetésének értelmét az új Népbüffe. A Vörös Hadsereg útja és Arany János utca sarkán közel egymillió forintos beruházzal épült Népbüffe helyén a múltban kávéház volt, ahol a masznapi tartó mulatózások alkalmával a Vidoniak, Vásáryak, a gyárosok, földművelők, nagykereskedők és kulákok azt a pénzt ruhajukból, a munkások, dolgozó parasztlak verejtékén harcoltak.

Az új Népbüffe — jelenleg az ország legszébb népbüfféje és most már a dolgozók étkezését, vidám szórakozását szolgálja. A 12x12 méteres termét hatalmas faragott márványoszlopok, menyhíveszetű aranycirádák díszítik. Szép és izléses a dekorációja is. Elismerésre méltó munkát végeztek a kivitelezők: a bihari nagybajomi.

püspökladányi és a hajdúnánási KTSZ-ek tagjai. A népbüffén kívül szépen berendezett étterem és táncos szórakozóhely várja a pihenést kereső dolgozókat. Már az első napon nagy volt a forgalom: gyorsan népszerű lett a Népbüffe. Etelkülönlegességei között — szombaton több debreceni specialitást is kínálnak: a debreceni töltöttkáposztából, a debreceni fatányérosból, lacipecsenyből és a hortobágyi gulyásból.

Az ünnepélyes megnyitón Kovács István, a Hajdú-Biharmegyei Vendéglátóipari Tröszt meg. igazgatója üdvözölte a megjelenteket, a pártbizottság, a tanács, a különböző társadalmi szervek képviselőit, az üzemek meghívott sziláhuosvitáit, majd Balogh Endre, Debrecen tanácselnöke vette át az új Népbüffét, a város dolgozó népe nevében.

## Új könyvek az Állami Könyvesboltban

Nagy volt szombatnap a forgalom az Állami Könyvesboltban, a vásárlók egymásnak adták a kilincset. A múltban bizony napok is elteltek, míg egy-egy érdeklődő bevetődött a könyvtárat ajtaján. Horváth-Magyarországban tizedannyi könyv szomogyott el, mint ma. Napjainkban inkább az a probléma, hogy kevés a könyv, mert a könyvtár kiadó vállalatok nem győznek elég könyvet nyomatni, oly nagy a kereslet. Tegnap is hiába keresték többen is az Állami Könyvesboltban Spanov: „Gyűjtőkönyv” és „Összeesküvés” című könyvét — nem kapták meg, mert már

napokkal ezelőtt kifo-gyott. Meséskönyvekben is nagy a hiány — az elmúlt év utolsó napjaiban többszáz darab fogyott el, azóta nem jött utánpótlás. Az elmúlt héten több új kiadású könyv érkezett az Állami Könyvesbolt debreceni fiókájába. Többek között: Martin Andersen Nexö: „Elvesztett nemzedék”, Krum Grigorov: „Falusi tanácselnök”, Gorbátov: „Donyci bányászok”, második kiadása, Kodály-Gyulai: „Arany János népdalgyűjtemény”, Leonardo da Vinci: „Válogatott írások”, Fekete Gyula: „Eszmélet” és Kocubinszkij: „Pata Morgana” című könyve.

## Egy nap a Déri Múzeumban

A Déri Múzeumban szorgalmas munka folyik. Restaurálják Fényes Adolf: „Tanya” című olajfestményét. A munkálatokat Menyhart József vezetésével Dárori Béla és Burján István végzik. Most restaurálják az Egyetem a múlt évben talált nagy bronzkori urnát és a Fényeslőkön kiásott rézkori edényeket. A fotolaboratórium a múzeum 1952. évi gyarapodását (képeket, régészeti tárgyakat) fényképezi, Bóde Gábor, az asztalosműhely dolgozója a szakkönyvtár felállításához szükséges polcokat készíti. Rövidesen megnyitják a Déri Múzeum szak-könyvtárát, ahol művészettörténeti és régészeti foglalkozó könyvek állnak majd az érdeklődők rendelkezésére.

## 300 holdas rizstelep Balmazújváros határában

Balmazújváros szikes határrészén, a Szeged határában 300 holdnyi földet jelölték ki rizstermelésre. A terület felmérése már befejeződött és a Kossuth, Lenin, Vörös Csillag, Petőfi, Új Élet és a Tancsics tagsága már megismerte azt a területet, ahol rizset termel ebben az évben. A csoportok dolgozója a jövő hét elején megkezdik a rizstelep építési munkálatait.

A csökmői termelőszövetkezeti csoportok öntözéses gazdálkodása mellé így sorakoznak fel az újárósi termelőszövetkezeti tagok is. Ismerik Balmazújvárosban is az újirazi Lenin eredményeit, ahol az elmúlt évben a 28 holdon termelt rizs — a termelési költségeket leszámítva — 123.000 forintot jövedelmezett a tagságnak.

## Készülnek az „Ukraina mezőin” diszletei

A Magyar-Szovjet Barátság Hónapja tiszteletére a Csokonai Színház a jövő hét szombatján mutatja be Kornyejcsuk: „Ukraina mezőin” című zenés vígjátékát, amely már az ország több színpadán hatalmas sikert aratott. Az „Ukraina mezőin” diszletein már három hét óta dolgoznak a színház diszlemező munkásai — Siki Emil scenikai vezető felügyelete alatt. Tegnap a Közgazdasági Isztégyműzeum disztermében — Bures Jenő és Pásztor Miklós a darabban szereplő két kolhozelnök házáat festette — eredeti ukrán motívumokkal díszítve. Délután a II. felvonás hátterének festéséhez kezdtek hozzá, amely éjszaka, holdfényben ábrázolja az ukrainai sztyeppét.

## Új bérház épül a színházhatárában

A téli időjárás ellenére gyors ütemben halad a színházhatárában készülő bérház építése. A háromemeletes bérházban korszerű lakásokat épít az építészeti minisztérium a Tervező Iroda s a tröszt dolgozóinak részére. Az építkezésnél az alap és a pincehelyiség kiadása során már eddig többszáz köbméter földet mozgattak meg. Jelenleg az alapozási munkák folynak, amelyet előreláthatólag már a jövő héten befejeznek. Utána a pinceföld

építését kezdik meg, majd a falazásra kerül sor. A munkák megkönyvítésére a habarcskeveréshez szükséges vizet előre melegítik, hogy a kötőanyag szilárdsága a tél ellenére — kifogástalan legyen. Tegnap is az alapozás folyt, Molnár József közműves brigádja 125, Jánki Lajos közműves brigádja 120 százalékos teljesítést, a segédmunkás brigádok közül a Mikó-brigád 130 százalékot ért el.

# A Debreceni Népi Együttes

A Debreceni Népi Együttest ma már nemcsak a megyében, hanem országosan is ismerik, hanem bátran el lehet mondani, hogy szerette az országban jóhírnevet szerzett magának. A rádióban gyakran halljuk felcsendülni a kórus helyi gyűjtésű dalait, de nem ismeretlenek a helyi népi táncok sem, amelyeket az ország legkülönbözőbb vidékein elvénitettek meg a mozivásznak. A híres szatmárkörtői táncról már az első országos kultúrverseny alkalmával filmfelvételt készítettek. A helyi gyűjtésű dalok közül Czövek: Debrecennek van egy víze, Lakodalmas, Hortobágyi nóták, Nyiri táncok és Vas Lajos két hortobágyi népdala szerepel hangjelezen.

Nincs jelentős megnövekedés a megyében, ahol a Népi Együttes ne adna műsort, de talán alig van olyan község is, ahol megfordult volna az együttes tagjai, hogy műsorukkal örömet szerezzenek a falvak dolgozó népének. Más községekben, mint a méhek, gyűjtik a régi táncokat, dalokat. Így született a szatmárkörtői tánc is, amelyért ebbe a kis szatmári községbe kellett elmenni. Ahogy elmesélik, nem könnyű dolog volt a tánc megszerzése. Az ököritőlak feltételeken örlték saját táncukat s csak hosszabb összemeglekedés után sikerült mégis megtanulni tőlük, miután a miénk is megmutattak egy-két hajdú-bihari népi táncot, amivel igen megnyerték a szatmárkörtőitől a tetszését.

A gyűjtés nem megy könnyen a megyében sem. Meg kell keresni azokat az öregebb embereket, akiknek egy kis bor a jó szó mellett megoldódik a nyelve, majd táncperdül a lába is. Régebben leírták, vagy megtanulták az így látott táncokat, ma már felvételt készítenek róla. Most a bárándi verbunkos és a püspökladányi cigánytánc motívumait gyűjtögetik csokorba, hogy aztán Bóros András koreografus feldolgozása után a táncosok műsorukra tűzhessék. Most látszik csak, milyen gazdag is népi hagyományokban a mi megyénk népe! Nádudvaron gyűjtötte az együttes a „Felfordulót”, Mikepércsen a „Csárdást”, Kismarján a „Cigánytáncot”, a „Bihari lakodalmas”, a Hortobágyon pedig a régi hortobágyi dalokat elevenítették fel és tették közkincsévé.

Az együttes mintegy két éves munka után igaziolta azt a megállapítást, amelyet a Művelt Nép 1951. januári száma tett, szerepel a kórus.

hogy „Olyan jelentős esemény ez az első vidéki népi együttes, mely túlnő a megye keretein.” A megalakuláshoz egy olyan kitűnő szovjet együttes adta az ösztönzést, mint a Pjatnyickij-Együttes, amely 1950 tavaszán Debrecenben is vendégszerepelt. Ekkor született meg a nagy elhatározás s a régi multtal rendelkező Csenki-kórus mellett csakhamar megalakult a lelkes fiatalokból álló tánc-, majd a cigányzenészekből álló zenei részleg. Az együttesnek ma 140 tagja van s valamennyi tagját a népi kultúra megalapozása érdekében felhívta a figyelmüket a magyar népdalok és népi táncgyűjtemények összegyűjtésére. Mindketten azt a tanácsot adták, hogy a magyar népdal képezze a kórus műsorának a gerincét. Az együttes munkája azt bizonyítja, hogy igyekeztek megfogadni az útmutatásokat s aszerint dolgozni, pedig mint nem hivatalos együttesnek, igen sok nehézséget kellett leküzdeni és kell ma is. Az ittjárt szovjet együttesek azonban mindannyiszor lelkesedést öntöttek a Népi Együttes tagjaiba, akik gyönyörködtek a Mojszejev, az Oszipov, az Állami Uralt Népi Együttes elragadó műsorában, tanulhattak tőlük a tapasztalateserék alkalmával és tanulhattak az ittjárt kínai és lengyel együttesektől is. Eddigi szereplésük, az elismerés azt mutatja, hogy valóban tanultak.

Most ismét budapesti szereplésre készül az együttes. Estenként benépesül a „Művészetek Háza, ahol a táncosok, a kórus és zenekar tartja próbáit. A II. Országos Kultúrversenyen Czövek: Debrecennek van egy víze című helyi népdalfeldolgozással, a Kállai kéttössel szerepelnek, mint a körzeti versenyen győztes számmal, a táncok közül pedig a Nyiri táncot és a Szatyorka nevű szovjet táncot mutatják be, többek között.

Az Országos Kultúrversenyre való készülés is nagy izgalom, de külön izgalom, hogy épp most ismét filmet készítenek az együttesről. Ahogy mondják: 4 perces műsoruk lesz a filmen, ahol a régi és az új Hortobágyról szóló helyi gyűjtésű dalokkal szerepel a kórus.

## Levél nyomán

A Néplap 1953 január 9-i számában Szobati Árpád dolgozó kérésével kapcsolatban, hogy „fizetési cedulával fizessenek ki bennünket” közölnék: a Járómu-javító Vállalatnál a szükséges intézkedést megtették. A levonási jegyzék kiosztásának elmulasztása megtörtént tény, ami egy esetben fordult elő. A vállalatot a pontos munka végzésére figyelmeztettük. Az építő birálatot közönnel vesszük.

Közelekedésiügyi Minisztérium I. Vasúti Főosztálya.

Kiss Sándor Nagykereki lakos felhívta levélben a Néplap szerkesztőségének a figyelmét, hogy a nagykereki tanácsnál nem fordítanak kellő gondot az iratok

postázására, egyes iratok hónapokig porosodnak a fiókokban. A vizsgálat során megállapították, hogy fennállnak azok a hibák, amiket Kiss Sándor megírt. A határidős ügyek elintézésénél, a postázásnál tapasztalható hibák egyik oka, hogy a tanácselnök elvtársnő nem fordít kellő gondot az ügyek elintézésére, ellenőrzésére. Többek között elintézetlenül, iktatás nélkül ott hevert több hétig két diszklevél, amit az adófizetésben eljárási dolgozóknak kellett volna kiadni.

Az ellenőrzés alkalmával 13 határidős ügyet találtak elintézetlenül. A járási tanács az intézkedést megtette, hogy a hanyagságot megszüntessék.

## A dolgozók jobban támogassák leveleikkel a pártot

Olvasom Lenin—Szólin: „Sajátórol” című könyvet. Ez a mű nemcsak az újságírók mindennapi olvasmányja, hanem a levelezők tankönyve is. Megtanuljuk belőle mi a pártajtó elsőrendű feladata, mi a saját szerepe mindennapi életünkben. A sajátórolt a hibáira serkentő a dolgozókat a feladatok végrehajtására. A cél az, hogy a dolgozók segítői legyenek a lapnak. Sok levelező meg-

sértődik, ha nem közlik le a levelet, nem látják, hogy mekkora segítség egy-egy levél, még ha a lapban nem is jelenik meg. Ajánlom, hogy a levelezők olvassák el Lenin és Szólin elvtársak munkáját és merítsenek erőt levelezői munkájukhoz, jobban támogassák a párt megyei lapját írásaikkal.

Pongor József  
Hajdúnánási.

almi szerve- és hivatalok re a Népköz. a családok. részére biz- gondoskodás- maradéktalan tsék elő az telem szívro. házasság és ek további os, egészség- elnevelésével jövőjét se.

Mátyás nács elnöke.

miniszter sereg alkalmából

arancsnoká.

alkalmából tszjei és onak és a nek és díeső dozó harcá- ok ellen.

HALY a Magyar honvédelmi re.

seinek

gyra Ang-

megírja: cüdegent- nek milliót. annak győ- erika Csang- enforradai- ja felhasznál- mány meg- tehez.” konzerva- s”-ben kö- erélyesen gy „Ang- követhé, észlelje er-

békemoz- negtartott itélte el, nok Kína a Csang e a kor- indent a vol-Kele-

ázosztály ezi ki az szakszer- vezetének felszólítja az Egye- szítő in-

gatók

dó Sze- yminisz- tárgya- y „Tito Görögor- zós vé- t.” gy Ful- kai meg- a Lehr- határor- olt náci- datakra” tárgya- vüli kö- rítzának

öki Ta- szággy- mentette Kovács

## Hajdúszoboszlón — az üdülők között

A hajdúszoboszlói üdülők a régi hónapokban sem üresek. Jelenleg is 300—350 építőipari munkás, bányász és dolgozó paraszt tölti ott jó munkája után megérdemelt kényelmi pihenőjét. Délelőttönként fürdenek, sétálnak, délután és este olvasnak, saikoznak, dominóznak, ping-pongoznak és ország minden részéből Szoboszlón üdülő dolgozók.

Az elmúlt hét más eseményekben is igen gazdag volt. Az Állami Paluszibáz tagjai a szép kultúrthonban bemutatják Urbán Ernő: „Tűzkeresztység” című darabját. A végig színvonalas előadás nemcsak az üdülők, hanem a szoboszlói dolgozó parasztlak körében is nagy tetszést aratott. Ezenkívül a napokban ismeretterjesztő előadást hallgattak meg, amely a szoboszlói gyógyfürdő keletkező-

séről és gyógyhatásáról szolt. Csütörtökön bejötték Debrecenbe, s megtekintették a város főbb nevezetességeit. Tegnap este Solyom László író tartott előadást a SZOT üdülő székében: „Amíg a dráma eljut az írótól a színpadig” címmel.

Közben az üdülők már a húsvestre készülődnek. Hétfőn — a dús program utolsó rendezvénye lesz a húsvét, amikor az üdülőkben szerzett tapasztalatokról: a dupla adag ebédekről és vacsorákról, a felszólalók lelkiismeretes munkájáról, a jól elgondolt két hét minden érdekes eseményéről vidám csaszituskákat adnak elő, villámtréfákat, egyfelvonásos színdarabokat mutatnak be a Szoboszlón üdülők, akik szerdán utaznak vissza munkahelyeikre, hogy újult erővel kapcsolódjanak be a termelésbe.

## Megintalmazták több pénzügyi állandó bizottsági elnököt

Dr. Károly elvtárs, pénzügyminiszter könyvtárában részelt a hajdú-Bihar megye több községi pénzügyi állandó bizottsági elnökével, akik példamutatóan eleget tettek adófizetési kötelességüknek és a dolgozó parasztlak között jó népszerű munkát végeztek.

A könyvtármunkát a ma tartandó tanácsülésen adják át Raá Péter körörszakáji, Pálfi Lajos berekböszörményi, Pető Sándor bojti, Brummár János zsákai, Kisfalusi Károly sápi, Makó Gáspár tiszacsegei és Ferencz Gábor egyéki pénzügyi állandó bizottsági elnököknek.

## Új kulturház Józsaán

A józsaai dolgozó parasztlak régi kívánságát teljesítik. Új kulturházat kap a község. A közeljövőben már hozzákezdene az építkezéshez. A régi kulturházat lebontják — és ott építik fel az új épületet, 50.000 forint beruházással.

Az új kulturházban a könyvtár, irodahelyiség, kultúrterem színpaddal nyer elhelyezést. Ezenkívül beszélnek szórakoztató játékokat is érdekelben. Tárgyalásokat folytatnak a hajdúböszörményi KTSZ-el. Igéretet kaptak arra, hogy a munkálatokat rövid időn belül megkezdik. Az új kulturházban a könyvtár, irodahelyiség, kultúrterem színpaddal nyer elhelyezést. Ezenkívül beszélnek szórakoztató játékokat is érdekelben.

# Hogyan keletkezett az emberi „lélek“

„Több természettudományi előadáson vettem részt — írja levelében Nagy Sándor Berettyóújfaluból — de mind-egyednem kaptam választ arra a kérdésre, hogy mi a lélek, mit tart a tudomány a lélekről. Kérném a szerkesztőseget, hogy foglalkozzék ezzel a kérdéssel is.“ Olvasóink kérésének az alábbiakban eleget teszünk.

## A vallások tanítása

Az osember észrevette, hogy a halott nem lélekkik, csak az élő lények lélekkik. Ebből azt a következtetést vont le, hogy a halálnál valami eltávozik az emberből, ez a lélek, tehát az embernek van lelke. Másrészt az osember is álmódott, persze, a természet minden viszonagságának kitett osember rendszerint azt álmódta, hogy a boldog, vadban dús vadászmezőkön úzta vadat. Az éhes osember szinten — makkal álmódott. Ebből nemcsak azt a következtetést szűrte le, hogy az ember lelke elhagyja a testet, hanem azt is, hogy van túlvilág. Többézer nemzedék alatt a kezdetleges felfogásból alakult ki aztán a vallások tanítása a lélekről. Ezt a következőben lehet összefoglalni: az embereknek van lelkük, az állatoknak nincs. (A mohamedánoknál a nőknek sincs!) A lélek örökéletű és a test csak gyorsan pusztuló porhüvely a léleknek, mely akadályozza, hogy a lélek tiszta és magasrendű legyen. Ennek folytán az emberi élet két részre oszlik: a rövid, fájdalmakkal és megpróbáltatásokkal tele földi élet és az örök földöntúli élet, amelyben a jók elnyerik jutalmukat és a rosszak büntetésüket. Ha pedig megnézzük, hogy kik is méltók az öröklet boldogságára, akkor meg kell állapítanunk, hogy mindazok, akik engedelmesen viselték el a földi élet minden nyomorát és akik eleget tettek annak az isteni parancsnak, hogy „arcod véres verejtékével keresd meg mindennapi kenyeredet“. Ellenben, akik kétkednek az egyház mindenkit megváltó tanításában, akik lázadónak uralk ellen, akik nem hisznek az isteni büccsegekben, amely a világot urakra és szolgálókra osztotta fel, azokra a pokol örökké tartó szenvedései várnak.

Az osember torz elképzeléseit, amelyekkel hiányos ismeretei folytán meg akarta magyarázni a világot, hlymódon a vallások ezeréveken át a kizsákmányolók uralmának fenntartására használták fel, hirdetve, hogy a világ kettős: a földi, testi világ az egyik, amely felett uralkodik a természetfeletti, szellemi világ. Az osztálytársadalmak tudománya mindenkor magáévá tette ezt az elméletet. Már Platon görög filozófus is az ember megosztottságát hirdette, mondván, hogy az embernek van lelke, amely három részből áll: szellemi részből, amely a szellemi munkát végzi, gyakorlati részből, amely a magasabbrendű gyakorlati tevékenységet végzi és harmadszor testi részből, amely az ember szükségleteit elégíti ki. A rabszolgatartó társadalom felfogása szerint az ember két részből áll, magasabbrendű lélekből, amely a szellemi tevékenységét és a testből, amely az ember minden gyakorlati tevékenységéből, amely ellen a magasabbrendű léleknek harcolnia kell. Nem is lehetett másképp: a rabszolgatartó társadalomban megvetették a munkát, hiszen ez a rabszolgák feladata volt. Így és ezért keletkezett az ember kettéosztottságának híte. A modern kapitalizmus „tudósal“ is az ember megosztottságát hirdetik, részben Platon, részben a vallás tanításai alapján.

## Az ember megoszthatatlan egysége

Az ember megosztottsága, a tan, hogy az ember két részből áll, lélekből és megvetésre méltó testből, mélysegen reakciós és emberellenes és erköletelen, viszont nagyon is megfelel a kizsákmányolók érdekeinek. A tudomány ezzel szemben azt tanítja, hogy az ember szellemi és testi működése megoszthatatlan egységet képeznek. Ha megszűnik az emberi test élete, ugyanabban a pillanatban megszűnik az embernek minden szellemi működése is. A tudomány azt tanítja továbbá, hogy az emberi tudat, akárcsak az ember teste hosszú évmilliókon áttartó fejlődés eredménye. Az ember tudatának, akárcsak testének fejlődése és kialakulása elválaszthatatlan az élet általános fejlődésétől.

„Az első étlénynek nem volt semmilyen tudata, csak az ingerlékenység első csúrával rendelkezett — tanítja Sztálin elvtárs (Művei I. 329. old.). — Aztán az állatoknál fokozatosan kifejlődött az érzéki képessége, mely lassankint tudattá változott szervezeteik és idegrendszerük fejlődésének megfelelően.“ Sztálin elvtárs fenti szavaiban röviden, tömören és megcáfoltatlanul összefoglalta a tudat fejlődését. Az emberi tudat tehát lassan fejlődött ki. A régen élt állatok idegrendszerének és most élő állatok idegrendszerének vizsgálása útján hnyomon követhetjük a tudat lassú és fokozatos kialakulását. Láthatjuk, hogy az alacsonyrendű állatoktól kezdve hogyan fejlődik az idegrendszer és központja az agyvelő. Az egyes állatoknál alig észrevehető fokozatok választják csak el egymástól a fejlődés családfáján. A különféle majmok tudata csak árnyalatokban különbözik egymástól, de a farkasokénál sokkal magasabbrendű tudatos működésre képes minden majom, viszont a farkas tudatos működése is sokkal sokrétűbb, mint a kengurué és ez utóbbi igen sokban különbözik a krokodilustól. Az emberi agy kifejlődését így nyomon követhetjük visszafelé több millió éven át. Az ember a természet teremtménye, az élet fejlődése során alakult ki az emberi idegrendszer is.

Am az ember nem csupán a természet teremtménye! Az ember kialakulásánál nagy szerepet játszott és játszik ma is a munka. Ahogy Engels mondotta a munka a kéz kialakításának eszköze is volt. Az emberi kéz nemcsak elvégzett egyes műveleteket, hanem maga is átalakult a sok tízezer éven át végzett munka során. Ugyanígy átalakult maga az emberi agyvelő is a munka következtében, egyre tökéletesebben tudott alkalmazkodni az ember a környezetéhez és egyre jobban megtanulta azt átfarmálni a maga szükségletei szerint. A munka következtében az ember idegrendszerére és tudata mérhetetlen fejlődésen esett át, az ember végleg kiemelkedett az állatvilágból. A harmadik tényező, amely az ember tudatának („lelkének“) kialakulásában közrejátsszik — maga a társadalom. Már a megszülető gyermek sem tisztán „biológiai“ lény, mert olyan tulajdonságokat is örököl szüleitől, amelyeket bennük a társadalom fejlesztett ki. Azonban a megszületett gyermek születésétől kezdve szakadatlanul ki van téve az emberi társadalom átalakító és formáló hatásának. Megtanul beszélni, szökinése sok évig szakadatlanul növekedik, megismeri környezetének tárgyait, elsajátítja a szemérem érzését, amely az állatoknál teljesen hiányzik, stb.

Az ember tehát a természet — vagyis a környezete — a munka és a társadalom teremtménye. Tudatát is ez a három tényező alakította ki az elmúlt évezredek során, minden ember tudatának kialakításánál döntő tényező a társadalmi környezet. A tudomány tehát nem tagadja az ember magasabbrendűségét az állatokkal szemben, mert azt állítja, hogy az ember nemcsak „biológiai lény“ mint az állatok hanem a munka és a társadalom teremtménye is. Viszont a tudomány tagadja, hogy vannak al-

sőbb- vagy felsőbbrendű emberek, vagy emberi fajok. Ilyenek nincsenek. Nem játszott közre az emberi tudat („lélek“) kialakításánál semmiféle természetfeletti felsőbbrendű hatalom sem. Az ember a természet, a munka és a társadalom teremtménye, tudata és teste környezetével együtt megbonthatatlan egységet képez, tehát lélek, örökéletű tartozéka az embernek nincs. Az ember munkájának hatása és eredménye azonban valóban nem vész el nyom nélkül.

# Elmuldt a verseny a berettyóújfalui Ásványolaj Értékesítő Vállalatnál

1953 januárban még nem olvastunk versenyhíradót, így nem tudjuk, hogy milyen munkát végeztek 1952 decemberében. Megállunk és megállásunk oka gondolom az lehet, hogy vállalatunk át lett szervezve. Persze ez nem lehet elfogadható ok. Nem értünk el nagyon jó eredményt, nincs okunk a megalégedésre. Böven van javítani való vállalatunknál. A siker érdekében a munkák jó elvégzéséhez a következőket javasolom: Minden kirendeltség újítsa meg a komplexbrigád szerződését. Minden kirendeltség keresse fel a hozzátartozó nagyüzemeket és beszéljék meg az I. negyedévi terveit. Minden hó 10-ig az üzemeitől kérjük el a havi tervet, hogy ez-

után mi összeállíthassuk a lehívási tervünket. Versenyünk csak úgy lesz eredményes, ha a feladatokat önköltségesökkel végezzük el. Berettyóújfalui 1952-ben a lefejtéshez egy esetben sem vett fel kiegészítő munkást és ez akarjuk elérni 1953-ban is. Telepünk mélyedésben fekszik, éppen ezért vállaltuk, hogy költségmentesen salakkal állandóan feltöltjük. Vállaljuk április 4-e ülszletére, hogy a tartálykocsik lefejtését 15 — 20 tonnáj 3 óra alatt, 20 — 40 tonnáj 5 óra alatt, olajostartályokat pedig 10 óra helyett 6 óra alatt végezzük el. Rácz József, Berettyóújfalui, VIII Ásványolaj Értékesítő Vállalat.

# Tovább javítja munkáját a kokadi Lenin tszcs

Községünkben az ősszel a Lenin I. típusú tszcs átalakult III. típusúvá. A csoport 12 fővel alakult meg, azóta már több dolgozó paraszt ismerő fel a szöveket nagy jelentőségét. Tudják, hogy a fejlesztést csak akkor tudják továbbra is eredményesen vinni, ha a csoport jó munkát végez, példát mutat. Így határozza el a tagság, hogy a tél folyamán elkészítik a jószágoknak megfelelő férőhelyet. Hozzá is fogtak egy 40 férőhelyes sertésel elkészítéséhez, hogy mire a szesz-be megérkeznek a sertések már helyük is legyen. A munkában örömmel vesznek részt a tagok. Biró Gyula, Juhász Lajos, Molnár Lajos, Szilágyi Mihály tszcs tagok nem egyszerű mondogatják, hogy olyan munkát akarnak végezni, hogy a kívülálló dolgozó parasztok is megleszál a nagyüzemi gazdálkodás erejét, fejlődését. Azt szeretnék, ha tavaszra minden kívülálló belépne a csoportba. A jobb munka érdekében tavaszra felbontják a területüket brigádokra, személyekre, így nem fordulhat elő az, ami tavaly, hogy nem egy esetben több órahosszat vártak egyik, vagy másik tagra, s majd csak aztán kezdtek meg a munkát. Ugyanezért egymás között is versenyt indítanak. Maráz György, Kokadi, tanácselnök.

# Kovács Mihály levelezőnk írja Leningrádból

Leningrád-Puskin, 1953. I. 26. Kedves Elvtársak! Minden elvtársat érdekel az a kérdés, hogyan valósulnak meg a Szovjetunió Kommunista Pártja XIX. kongresszusának célkitűzései? Először is beszélni kell arról a lelkesedéstről és érdeklődésről, amelyet a szovjet emberek a kongresszus iránt tanúsítottak. Erőteljesen hallgatták a rádiót, olvasták az újságokat — mindenki tudta, további életük-ről, további boldogságukról van szó. A kongresszus után megindult a Sztálin elvtárs zseniális munkájának, „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban“ és a pártkongresszus anyagának részletes áttanulmányozása. Fialat, öreg egyaránt bekapcsolódott a tanulmányozásába. Nehéz szavakban kifejezni Sztálin elvtárs művének hatalmas jelentőségét. A mű jelentőségét felismerték nemcsak a népi demokratikus országokban, hanem a kapitalista országokban élő proletariátus is, ez erőt ad nekik a mindennapi harchoz, a függetlenségük, szabadságuk kivívásához. Nekünk pedig erőt ad a szocializmus felépítéséhez. Mindenkinél kötelessége tanulmányozni Sztálin elvtárs munkáját, hogy szilárd ideológiai alapunk legyen mindenféle ellenséges támadással szemben.

Ma délelőtt 9 órakor a Megyei Tanács pártelhelyiségében összegyűlnek a megye falvainak rigmusköltői és a szocialista szektorok kultúrfelelősei, hogy megbeszéljék a rigmusírás és előadás elvi és gyakorlati módszereit. Az összejevetelen Marjai Márton elvtárs az Irószövetség debreceni csoportjának tagja tart előadást a rigmusírás helyes módszereiről, a rigmosos agitáció területén szerzett tapasztalatairól és a feladatokról. Marjai elvtárs előadása után

Benkő elvtársnő, aki a földesi lakodalmasban a rigmusmondót játssza ad elő rigmusokat és egy kulturagítációs brigád szerepel. Az előadást és a bemutatót víta követi. Az összejevetelnek, melyen részt vesznek a Népművelési Minisztérium és a Népművelési Intézet kiküldöttjei is, az a célja, hogy ezt a műfajt, mint a kulturagitáció egyik legkiválóbb formáját tovább fejlessze, úgy formailag, mint tartalmilag magasabb színvonalra segítse.

# Ankét Illyés Gyuláról, a Kandó Kálmán diákköthonban

Vasárnap délelőtt a Gépipari Technikum diáksága Illyés Gyuláról tartott ankétot a Kandó Kálmán diákköthonban. Az ankétra meghívták a színház művészeit is. Megjelent Téri Árpád színház igazgató, Lendvai Ferenc rendező és még három művész. Két negyedéves tanulót tartott előadást. Egyikük: Koczás István Illyés Gyula munkásságáról, a másik Szanyi Péter „Fáklya, láng“ című drámájáról. Mindkét előadás tartalmas volt, a téma elnyújtott tanulmányozásáról tanuskodott. A hozzászólások nagy száma azt bizonyítja, hogy ifjúságunk komoly érdeklődést tanúsít az irodalom és művészet kérdéseiről. A tanárok és diákok elmondották véleményüket a színházi előadásról is. Igen tanulságos volt Téri és Lendvai elvtársak hozzászólása, közelebb vitte diákjainkat ahhoz, hogy helyesen tudják értékelni a színház előadásokat, hogy helyes irányba kibővítsék művészetszemléletüket.

Az ankét érdeme azon túlmenően, hogy bővítette ifjúságunk irodalmi és művészeti ismeretét, az is, hogy közvetlen kapcsolatot teremtett a színház művészei és az ifjúság között. Ugy érezük sok ilyen ankétra van szükség a jövőben is. Csollák Ferenc, Gépipari Technikum.

# Pályázat népművészeti és iparművészeti munkákra

A népművelési minisztérium képzőművészeti főosztálya a népi díszítőművészet és iparművészet alkotó munkái fejlesztése érdekében pályázatot hirdet népművészeti és iparművészeti munkákra. A résztvevők három művészeti ágban készíthetik el pályaműveiket. Az első csoportban textilmunkák: hímzések, szitások, szőnyegek, varrott és vertesítők készíthetnek. Ezeknek a munkáknál a művészeknek fel kell hozniuk a régi népművészeti díszítőelemeket. A második csoportban a fa, csont, és szarufaragványok szerepelnek. A pályaműveknek mai életről használati és díszítőelemeket kell alkotni. Szerepelhetnek a pályázaton olyan alkotások is amelyek mai életünk jelenetét ábrázolják akár önálló kompozíció formájában, akár pedig egyes használati cikkekben elkészített díszítőelemekben. (pl. faragott berakott dobos írókészt stb.) A pályaművek harmadik csoportja: fazekas és kerámikus munkák. A résztvevők olyan használati és díszítőelemeket készíthetnek, amelyek a népművészet formakincsét és díszítő elemét. Mindhárom pályázat nyilvános, azonban minden népi díszítő művész és iparművész részt vehet olyan művekkel amelyek más pályázaton nem szerepeltek és egy évvel nem régebben készítették. A pályaműveket 1953. április 20-ig kell beküldeni a Minisztériumba (Budapest, Hőök tere) névelő és pontos címmel elátva. A beérkezett munkákat a népművelési minisztérium által kiküldött bizottság bírálja el. Eredményt április 30-án délután 2 órakor hirdetik ki a Műcsarnokban. Pályadíjak: valamennyi csoportnál I. díj 2000 forint, II. díj 1000 forint, III. díj 500 forint. A pályázaton kapcsoltos műveknél felvételre kerül a Népművelési Intézet (Budapest, I. Korvin tér 8.) képzőművészeti osztályához kell fordulni.

# A Bolgár Népközlársaság költségvetése

A Bolgár Népközlársaság 1953. évi költségvetéstervezete szerint a bevételi rész 10 milliárd 21 millió leva, a kiadási rész pedig 17 milliárd 973 millió leva lesz. Az összes kiadásból 13 milliárd 982 millió levát, azaz az egész költségvetés 77.8 százalékát a népgazdaság fejlesztésére és szociális-kulturális intézkedésekre fordítják.

# H a má

A második augusztus 10. utas dolgozók a pártnak, hogy az őszi évarfalon lebonyolítási terv tük öt éves tervjét. A tavalyi évek idején ezt a feladatot dötták meg.

Az őszi forgatását nag Vasutas Nap fogadjuk meg Fűtőház vállalták, hogy tonna kilométer zalékkal, a kilométer terv növelik. Ezzel tonna kilométer zalékkal, míg tervet 22.6 szék tül. Jó a fűtőházi megtakarítás. Nem maradt szavuk teljesítő állomás keressem. Vállalták két december. Vállalásuknak is tettek. Decemberekadési tervükben, kocsiknek 109 száza kott mozgalomb

# Az

A korszerű ségvédelem egy zője az egész Egészségügyi ágyar Vöröskeresly csoportján állomások tagjai feladataikat kában látják. A Vöröskereszgba az eg sok széleskörű Üzemekben és lami gazdaság csoportokban, iskolákban egy nek egészségügyi állomások tagjai segélynyújtók, esetén azonnal nek baleseteket nak.

# Elsőnek Hajden Földes egészségü

ahol az aktív alkalmával kögtséget nyújtó kabai Dózsa csoportban szegészségügyi á a nyári mezőg tok idején nyújtott a dnak.

# Az egészség feladata az onkiz kizárólag társra, hanem dalmi egészség rületeire. Az állomások ha balesetek ellen elősegítik a egészségügyi ek végrehaj iz üzemi ködök t

Egészségügyi kát végeznek. A lakóterületek az állom lönös gondot a hogy fordítsan rületekben beta és higiénia kö lenörzik a pia üzletek, étke tisztségű, k egészségügyi sadalmi ellenő stják a dolg

# Hogyan teljesítették a vasut dolgozói a második Vasutas Napra tett fogadalmukat

A második Vasutas Nap: 1952 augusztus 10. tiszteletére a vasutas dolgozók fogadalmat tettek a pártnak, Rákosi elvtársnak, hogy az őszi és téli forgalom zavartalan lebonyolításával a szállítási terv túlteljesítésével segítik öt éves tervünk döntő esztendőjét. A tavaly őszi nagy szállítási idején a vasút dolgozói ezt a feladatot eredményesen oldották meg.

Az őszi forgalom sikeres végrehajtását nagyban segítette a Vasutas Nap tiszteletére tett fogadalmuk teljesítése. A debreceni Fűtőház dolgozói például vállalták, hogy havi 100 elegendő kilométer tervüket 5 százalékkal, a mozdonyok haszonkilométer tervét 3,8 százalékkal növelik. Ezzel szemben 100 elegendő kilométer tervüket 25 százalékkal, míg a haszonkilométer tervét 29,6 százalékkal teljesítették túl. Jó eredményt értek el a fűtőházi dolgozók még személtakarítás terén is.

Nem maradtak adósok adott szavuk teljesítésében a debreceni állomás kereskedelmi dolgozói sem. Vállalták, hogy évi tervüket december 21-ig befejezik. Vállalásuknak becsülettel eleget is tettek. December 1-ig kocsirakodási tervüknek 126 százalékban, kocsikiháználási tervüknek 109 százalékban, rakva rakott mozgalomban vállalt kötele-

zettségüknek pedig 103 százalékban tették eleget.

Püspökkladány állomás dolgozói az elegyítéssel kapcsolatos tevékenységüket teljesítették túl 17, illetve 2 százalékkal. Ugy a vontatás, forgalom, mint a kereskedelmi dolgozók elért eredményeihez komoly mértékben segítséget nyújtott a pályafenn tartási, valamint a távközi és biztosító dolgozók jó munkája.

A felajánlások teljesítését értékelve azonban azt is meg kell állapítani, hogy egyes állomások vasutasjellegű intézmények nem tettek eleget kötelezettségüknek, nem váltották be adott szavukat. Ugy a kocsitartózkodási tervnél, mint a teher- és személyvonatok menetrendszertani módosításánál vagy a túlsúlyos vonatok továbbításánál komoly lemaradások mutatkoznak.

Debrecen forgalom például elegyítéssel kapcsolatos tervét a vállalt 108 százalékkal szemben mindössze csak 97 százalékra teljesítette. Ugyanez mutatkozik a túlsúly továbbításánál, ahol sem a debreceni, sem a püspökkladányi fűtőház nem használt ki minden lehetőségét. A mutatkozó lemaradásoknál úgy a vontatási forgalmi, mint a kereskedelmi szolgálat dolgozói érdekelve vannak.

Ez nem fordult volna elő, ha a munkát jobban megszervezték, ha gondoskodnak a felajánlások állandó ellenőrzéséről. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az

a tény, hogy mikor a debreceni állomáson iparvágányok kiszolgálását a dolgozók javaslata alapján szakszerűen megszervezték, a kocsik tartózkodási idejéi több mint felére sikerült csökkenteni. Ebben a munkában komoly segítséget nyújtottak a pártszervezetek aktívai, akik maguk is élen jártak a munka végrehajtásában. Maga az állomásfőnökhelyettes, Laczkó elvtárs is rendszeres ellenőrzéssel irányította és segítette a tolatócsapat dolgozóit, hogy az iparvágányok kihasználása valóban a „rafikon” szerinti törtéjén.

Most, amikor a vasutas dolgozóink szintén munkafelajánlásokat tesznek április 4. és Rákosi elvtárs születésnapja tiszteletére, vessék agyukba, hogy minden felajánlás csak annyit ér, amennyit teljesítenek belőle. A vasutas pártszervezetek is fordítsanak sokkal nagyobb figyelmet a felajánlások teljesítésének ellenőrzésére, ahol szükséges, adjanak segítséget.

Növeljék a vasutas dolgozók felelősségérzetét, az adott szó becsületének valóra váltását, a felajánlások megvalósítását. A szakvonal vezetők szintén harcoljanak az első sorokban, biztosítsák az anyagot, technikai felszerelést, hogy az eddigi eredmények után újabb sikerek és győzelmek születhessenek a vasút munkájában.

# Sztálinvárosi történetek

Dávid Pál és brigádja példát mutat

Hosszú hónapokkal ezelőtt azt kezdték „rebesgetni” a sztálinvárosi Martin építkezését, hogy van az elegyitlen egy kubikos brigád, melynek keze alatt csak úgy „ég”, pezseg a munka. Valahonnan Hajdú-Biharból jöttek ezek — mondogatták az emberek, de értenek a kubikoldáshoz, a harchoz, annyi szent...

Mikor meglátogattuk őket, akkor épp lent, az óriási kubikgödör mellyen dolgoztak. Mellettük fáradhatatlanul futott, csatogott a két transzportőr fekete szalagja, röptette a földet feljelle, melyet egy széles és öleletes padkáról terítették rá ügyes munkások. Dávid Pálék ekkor még csak 15 napja dolgoztak Sztálinvárosban, a 261. gyárépítő részlegnél, de híruk eljutott az új város minden szögletébe.

Ezzel a munkával kóstollak bele igazán az iltleni életbe — mondja Dávid Pál, a brigád vezetője. — Uj útra kerülm, az bizony először próbára teszi az embert — folytatja. Alig jöttünk ide Sztálinvárosba, még jóformán szét sem néztünk a házak körül: máris valaki alkibált hozzánk az iltleniek közül.

— „No, maguk abban a gödörben még a hideg vízre való sem keresik meg!”

Ez a szó szíven ütött mindnyájunkat. Pillanatilag hallgattunk, nézünk egymásra. De utána rögtön elhatároztuk, azért sem hagyjuk magunkat, hadd beszéljenek, hadd puszogjanak a rosszmájúak, mi majd megnutaljuk, mi tudunk. Gáborjánra, Zsákára, ottthoni házainkra, asszonyainkra, gyermekeinkre gondoltunk akkor mindnyájan, a szülőföldre, ahonnan elindultunk...

— Amit a Dávid brigád megígért, az lett is lett. Rövid idő alatt 1150 köbméter földet dobaltak ki a gödörből. Munka után terített asztal mellett ebédtek, csce pedig írta lakás, villanyfény, könyvtár, klubszoba várta őket.

Kubikolás után a betonozás tudományába is belekóstoltak. Az elért 220 százalék mutatja, hogy itt sem vallogtak szeggyent.

A brigád igyekező munkájának meg is lett az eredménye.

— Amikor felvettem az első sztálinvárosi fizetésemelést s kezembem tartogattam 15 darab százast, bizony nem szeggyelem megmondani, nedves lett a szemem — meséli tovább Dávid Pál a vele történeteket.

— En, aki csak kozmas tejben úszkáló savanyú túrón étem a kuldáni, egyszerre emberré, a társadalom megbecsült tagjává lettem. Boldogon indultam hazára, falamba, Gáborjamba idogatóba. Ajándékkal gyönyörű játékabát is vettem a lányomnak, az asszonynak meg takaros, szép ruhát. Amikor hazatértem, röviddel később már az egész falu megudga ezt. Körülfogtak az emberek. Tizen is faggattak egyszerre, hogy hogy fest az élet Sztálinvárosban?

— Az első hónap 1540 forintot hozott — mondogtam nekik. Nem hittek el, kéteiketék.

— Ekkor a zsembem nyúltam és elővettem a sztálinvárosi elszámolást. Ekkor már elhitték és csodálkoztak mindezen. En pedig elmondtam: nincs ezen semmi csodálatos, ezt ók is megtehetik, ha Sztálinvárosba jönnek dolgozni!

Közel három hónap fejt el már Dávid Pálékkal folytatott beszélgetés óta. Dávid Pál már sztáhanovista jelölt. Több társával együtt, gyökereit eresztett itt, ebben a napról napra szélesülő, ifjú, a nagy alkoldok levegőjét árasztó városban. Megtalálta jövőjét, számítását is. Mert Sztálinváros a jövő városa, melyet a most felnövekvő új nemzedéknek épít a jelen.

Ez a történet már egy fiatal lányról szól. Egy lányról, aki Bőszörményből indult el és Sztálinvárosban vett gyökereket...

— Nyár volt. Forró, nem mérseklődő meleg. Az egyik napon, amikor a sztálinvárosi vasútiállomáson megállt a személyvonat, fiatalok ugrottak ki belőle. Hajdúságiak. Ebben a csoportban érkezett meg Bíró Erzsébet is.

Sudár, vidám fiatal lány. A 261. Gyárépítő Vállalatnál kapott munkát. — Az egykori libapásztorlány, most élen jár a termelésben. Nem válogatott a munkában, ha kell leglát hord, máltart kever, ha kell, még a csákányt, lapátot is megfogja.

Bíró Erzsébet még soha nem dolgozott ekkora építkezésen. Ugy megszerelte Sztálinvárost, hogy csak ritkán kíváncsított vissza Hajdú-Bőszörménybe.

Most szakmát tanul, közműves akar lenni. Ha ezt elsajátítja, akkor meg meg sem áll, a technikum levelezésig.

— Kitűző akarok lenni — mondja. — Valamikor a libák részére kerestem selymes legelőt, s most lehet, hogy egy pár év múlva majd én tűzöm ki egy olyan sztálinvárosi építési alapját, melyből vas és gyözelem támad. Ezért tanulok, ezért dolgozom. A jövő a miénk, a fiataloké!

# Az egészségügyi állomások feladatai

A korszerű szocialista egészségvédelem egyik fontos tényezője az egészségügyi állomás. Egészségügyi állomásokat a Magyar Vöröskereszt üzemi és helyi csoportjai állítanak fel, s az állomások tagjai egészségvédelmi feladataikat társadalmi munkában látják el.

A Vöröskereszt szerte az országban az egészségügyi állomások széleskörű hálózatát építi ki. Üzemekben és vállalatokban, állami gazdaságokban és termelőcsoportokban, lakóterületeken és iskolákban egymásután létesülnek egészségügyi állomások. Az állomások tagjai jól képzett elsősegélynyújtók, akik sérülések esetén azonnal segítségére sietnek balesetet szenvedett társuknak.

Nagy munkát végeznek az egészségügyi állomások falun, különösen nyáron, a mezőgazdasági munkák idején. Az egészségügyi állomások tagjainak kötelessége a földeken, elsősorban a cséplőgépek és kombájnok mellett az elsősegélynyújtó szolgálat megszervezése. Az egészségügyi állomásoknak kell gondoskodni az arató-cséplőmunkások jó ivóvízellátásáról, az ideiglenes szállások tisztaságáról.

A Szovjetunióban a megbetegedések és balesetek elleni harcban nagy segítséget nyújtanak a

Vöröskereszt egészségügyi állomásai.

A hivatalos szervek és a társadalmi szervek együttműködése, a társadalom széleskörű bevonása az egészségvédelmi munkába eredményezi azt a magas színvonalú egészségügyi kultúrát, amelyet a Szovjetunióban találunk.

A Magyar Vöröskereszt az egészségügyi állomások létesítése terén is követi nagy példaképének, a Szovjetunió Vöröskereszt szervezetének útmutatását. Egészségügyi állomásaink lelkesen harcolnak a legfőbb értékek: az ember egészségének megvédéséért.

Zlaczky Ferencé,  
Megyel Vöröskereszt szerv. titk.

## Elsőnek Hajdú-Bihar megyében Földes községnek volt egészségügyi állomása,

ahol az aktívák több sebesülés alkalmával komoly elvtársi segítséget nyújtottak. Csökmön, a kabai Dózsa termelőszövetkezeti csoportban szintén működik az egészségügyi állomás. Ez utóbbi a nyári mezőgazdasági munkálatok idején komoly segítséget nyújtott a dolgozó parasztoknak.

Az egészségügyi állomások feladata azonban nem szorítkozik kizárólag az elsősegélynyújtásra, hanem kiterjed a társadalmi egészségvédelem széles területére. Az üzemi egészségügyi állomások harcolnak az üzemi balesetek ellen,

elősegítik a munkavédelmi és egészségvédelmi intézkedések végrehajtását, ellenőrzik az üzemi konyhák és étkezők tisztaságát.

Egészségügyi felvilágosító munkát végeznek a dolgozók között. A lakóterületeken is van feladatuk az állomás aktíváinak. Különös gondot fordítanak és kell hogy fordítsanak arra, hogy te rületükön betartsák a tisztaság és higiénia követelményeit. Ellenőrzik a piacok, utcák, terek tisztaságát, étkezőhelyek tisztaságát, közreműködnek a közegészségügyi rendeletek társadalmi ellenőrzésében, mozgó sítják a dolgozókat a vak- és

tüdőszűrő vizsgálatokon való megjelenésre,

széleskörű segítséget nyújtanak oltásoknál és járványvédelmi intézkedések végrehajtásában.

# KÉT SZTAHÁNOVISTA OKLEVÉL

Varga Lászlóné 1950 óta dolgozik férjével együtt a Bátorgyárban. Reggelenként együtt sietnek kipirult arccal az üzembre. Mindig pontosak. Sőt a 10 perces mozgalmat még külön 10 perccel is megtoldják, hogy mire elhangzik a kezdést jelző dudaszó, akkorára már rendbe hozott szerszámokkal gépekkel kezdje nek a termeléshez. Ketten két különböző üzemszobában dolgoznak. Juhász Etel a fényezőben, férje pedig a csiszolóműhelyben. De szívük mégis egymásért dobog: a saját boldogságukért, a nagyobb eredmény eléréséért.

Eleinte munkavégzés után bizony nem egyszer szóltanul tették meg a gyártól hazáig vezető utat. Szótlanságuknak a napi „teljesítményük” volt az oka. Nem nagyon mertek ezzel egymásnak dicsekedni, mert bizony mindketten elég „rosszul” állottak. Így teltek a napok, de gonlatuk szüntelenül egy volt és egy témára tért vissza. Magasabb eredményt kell elérni, mondogatták egymásnak, sokkal jobbat az addiginál.

Teltek a hetek, hónapok, de ök még mindig ott tartottak teljesítményükkel, ahol egy évvel ezelőtt voltak.

— Ezen változtatnunk kell — szölt Etelhez a férje. Etel szemé fényesebben ragyogott, valahogy

megérezte, hogy férje most jó módszerről beszél neki. Nem is csalódott, férje mindent elmondott, hogyan gondolja a munka megjavítását. Ettől kezdve új módszerrrel dolgoztak az üzemben. Kihasználták minden percet, minden apró, de jelentős fogást, hogy eleget tegyenek igényeiknek. — Ez a nap nyitotta meg számukra azt is, hogy egymással versenyre kelhessenek.

Juhász Etelt mindenki ismeri az üzemből. Tudják róla, hogy szorgalmas, becsületes munkát végez. De legjobban 1952 augusztusban ismerték meg, amikor kiváló jó munkájáért sztáhanovista oklevéllel tüntették ki. Eredményét soha nem titkolta el férje előtt. Sőt mindig boldogan újságot, hogyan emelkedik a száza. loka. Varga Lászlónak szegyet ütött a fejébe felesége gyors előrehaladása. Keményen megfogadta, hogy nem marad el tőle, nem engedi meg, hogy az asszony túlszárnyalja a munkában!

A sztáhanovista oklevelek átadásánál Varga László is ott volt. Mélyen lesütötte szemét, mikor a feleségére került a sor. Szégyelte magát. Örült is, meg nem is, a nagy kitüntetésnek. Bosszantotta a dolog, hogy felesége mégis lehagyta a munkában. Attól a perctől kezdve az járt az eszébe,

hogy ez a kis asszonyka nem fogja többet őt túlszárnyalni. Bebizonyította, hogy ő is lesz még sztáhanovista és akkor büszkén nézhet majd a felesége szemébe. Ezt a fogadalmat Varga László valóra váltotta. 1953 januárjában megkapta a sztáhanovista kitüntetést.

Jelenleg mind a ketten, mint sztáhanovisták dolgoznak. A dolgozók tisztelik, becsülik őket. Ezt úgy hálálják meg, hogy még inkább igyekeznek. Most április 4-re készülnek. Szocialista fogadalmat tettek. Varga László mint brigádvezető vállalta, hogy jó minőség mellett 160-ról 170 százalékra emeli teljesítményét. A mult havi átlageredménye már 168 százalékot mutatott. Vállalta még azt is, hogy brigádtagjainak átadja munkamódszerét, hogy 100 százalékon aluli teljesítő ne legyen a részlegénél.

A felesége vállalása, hogy 110-ről 115 százalékra emeli teljesítményét, szintén jó minőség mellett.

Mindketten büszkék és boldogok. Mint fiatalok a szovjet ifjúság példáját követik, felhasználják az onnan érkező egyszerű tapasztalatokat.

Harcolnak azért, hogy ez az ország nap mint nap szebb és gazdagabb lehessen.

T. J.

## Az Ukrán Tudományos Akadémia könyveserét folytat a népi demokratikus országokkal

Az asztalon levelek és Varsóból, Szófiából, Berlinből, Budapestből, Prágából és a népi demokratikus országok más városából jött postacsomagok fekszenek. Ez az Ukrán Tudományos Akadémia nyilvános könyvtárának legújabb posája.

A könyvtár csere formájában megkapja a külföldi országok tudományos kutatóintézetének kiadásait. Különösen sok udományos és tájékoztató mű érkezik a népi demokratikus országokból. Az Ukrán Tudományos Akadémia Nyilvános Könyvtára ugyanakkor a népi demokratikus országoknak megküldi az „Ukrainszkij Biobimicsenskij Zsurnál”-t, a „Naucsnije Zapiszki Insztituta Ekonomiki”-t és más kiadványokat. Ebben az évben az Ukrán Tudományos Akadémia Könyvtára és a népi demokratikus országok könyvtárai közötti könyvesere jelentősen növekszik.

## A szovjet nép kulturális színvonalának emelkedése az ötödik ötéves tervben

A Szovjetunió Kommunista Pártja XIX. kongresszusán megvitatták a szovjet nép kulturális színvonalának további emelésének kérdését. A kongresszus határozatai előírják a közoktatásra, egészségvédelemre, tudományos és kulturális intézmények építésére és felszerelésére fordított beruházások 50 százalékos növelését a negyedik ötéves terv beruházásaihoz képest.

A Szovjetunió Kommunista Pártja gondoskodik a kultúra fejlesztéséről. J. V. Sztálin „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című művében megállapítja, hogy a szocializmusból a kommunizmusba való átmenet áramon alapvető feltételének egyike a társadalmi kulturális fejlődése, „amely biztosítja a társadalom minden tagjának fizikai és szellemi képességét mindenoldali fejlesztését, hogy a társadalom tagjai olyan képzettséget szerezhessenek, amely elegendő ahhoz, hogy a társadalmi fejlődés aktív tényezőivé váljanak, hogy szabadon választhassanak foglalkozást és ne legyenek a fennálló munkamegosztás miatt egész életükre egy bizonyos foglalkozáshoz láncoltak.”

A nép kulturális színvonalának emelésében nagy szerepe van a közoktatásnak. A háború előtti évekhez képest a középiskola V.-X. osztályában a tanulók száma 25 százalékkal emelkedett. A háború utáni években országsszerte megvalósult az általános hatéves oktatás. Az ötödik ötéves terv végére minden nagyobb városban és ipari központban végrehajtják az átterést a hetéves oktatásról az általános középfokú (tizéves) oktatásra. Egyben biztosítják a feltételeket ahhoz, hogy a következő ötéves tervben országsszerte megvalósulhasson az általános középfokú oktatás. Ennek érdekében az ötödik ötéves terv előírja, hogy a tervidőszakban 45 százalékkal több

pedagógust kell képezni mint a negyedik ötéves terv éveiben. Az ötödik ötéves terv előírja az átterést a politéchnikai oktatásra a középiskolákban és intézkedéseket tesz az általános politéchnikai oktatásra való átterés érdekében. Ez a célkitűzés óriási jelentőségű a kommunizmus építése szempontjából. A politéchnikai oktatás módszerét alkalmazó iskola ugyanis arra is megtanítja a tanulókat, hogyan alkalmazzák ismereteiket a gyakorlatban.

Nagy gondot fordítanak az ötödik ötéves tervben a felsőfokú és középfokú szakoktatás továbbfejlesztésére. A szovjet népgazdaság, az egészségvédelem, a tudományos kutatóintézetek és kulturális intézmények hálózata állandóan fejlődik és egyre több jóképzelt szakemberre van szükség. Ezidőszereint 2,2-szer annyi felső- és középfokú képzettséggel rendelkező szakember van a Szovjetunióban, mint a háború előtti volt, vagyis öt és fél millió. Az új ötéves tervben 30-35 százalékkal több szakember kerül ki a felső- és középfokú szakiskolákból, mint az előző ötéves tervben.

A XIX. pártkongresszus előírja a levelező tagozatoknak az esti főiskoláknak és az esti középfokú szakiskoláknak, valamint a dolgozók általános iskoláinak fejlesztését, anélkül, hogy a dolgozókat elvonná a termelésből. Mint a kongresszus egyik felszólalója rámutatott, a múlt évben egyedül Leningrádban 40 ezer dolgozó tanult az esti és levelező főiskolákon és technikumokon, 70 ezer pedig az esti általános iskolákban. Nemesek a városokban, hanem falun is igen népszerűek a különböző szakfolyamok. Az elmúlt tanév folyamán például Ukrajnában mintegy egymillió kolhoztag vett részt agrorétechnikai tanfolyamokon. Jelenleg 57 millió ember tanul a Szovjetunióban, s a tanulók száma az ötödik ötéves terv következő éveiben tovább emelkedik.

## Lakodalom a kolhozban

Georgiában a múlt évben dúsz volt az aratás. Mahardzsevszkerület 30 kolhozban többmilliósz bevetelt ért el. Új lakóházakat építettek, a kolhozparasztoi új bútorokat, szép ruhákat vásároltak s a kolhozfalvakban vidám lakodalmakat tartottak. Lakott lapotlak nemrégiben Komsziki faluban is, ahol Nadji Gogatadze és Nuri Arosidze kelt egybe.

Nadji Gogatadze, a menyasszonyt messi földön is nagyon jól ismerik. Kiváló munkatelményeiért megkapta a Szocialista Munka Hőse kitüntetést, a Lenin-renddel és a „Sarló és Kalapács” aranycsillaggal. A fiatal lány ettől kezdve még nagyobb lendülettel dolgozott és még szebb terméseredményeket ért el. Ezért a múlt évben másodszor is Lenin-renddel tüntették ki.

Nuri Arosidzének a vőlegénynek is van mivel büszkélkednie. A Szovjet Hadseregben őrmesterként szolgált, most pedig sikeresen vezeli a munkát a citromültetvényeken, segítve a falubelieket, hogy növeljék a kolhoz gazdaságát.

Nadji Gogatadze és Nuri Arosidze nevét gyakran lehetett egymás mellett olvasni a kolhoz becsületabláján.

A nagy termések két híres mesterének lakodalma nemcsak a vőlegény és menyasszony szülői házában, hanem a kolhozban is készülődtek. A lakodalomra több, mint kétszáz embert hívtak meg: rokonokat, barátokat, ismerősöket. A szokásokhoz és a hagyományokhoz hűven az egész Mahardzsevszkerületből meghívták a Szocialista Munka Hőseit, számszerint hatvanat.

## Ifjú szovjet város

Zsiguljovszk, a világ legnagyobb vízierőműve, a kujbisevi erőmű építőinek városa. Esténként sok dolgozó látogatja a klubokat és a könyvtárakat. Két hónap alatt több mint 130 politikai és tudományos előadást tartottak Zsiguljovszkban.



A képen: a Sztavropol-határterületi „Proletárakarat” kolhoz tehénészeti állatorvosi laboratóriumában Jakov Lavrinenko állatorvos és Marija Medvegyeva borjúgondozónő borjúk védőoltására készülődnek.

## Sztálini hadjárat az aszály ellen



A Szovjetunió európai részén hatalmas térségeken folyik a mezővédő erdsávok ültetése. Ha a leendő erdőket 30 méter széles, sávos alakjában képzeljük el, ezzel a „szalaggal” tizenöt-száz körülölelhetünk a földgolyót. Ha a beültetett területet egy tagban egyesítjük, ez a terület majdnem akkora lenne, mint Hollandia és Belgium területe együttvéve.

A tavaszi fásításiakkal kapcsolatos előkészületeket már most megkezdték a kolhozparasztoi és az állami erdőültető állomások dolgozói. Amint enyhül az idő, tovább folytatják idén is a sztálini hadjáratot az aszály ellen. A Szovjetunió déli részén máris megkezdtek a csemeték szállítását a kolhozokba.

A képen: kolhozparasztoi csemetéket hordanak ki az állami csemetekertből, hogy azokat mezővédő erdsávjaikon ültessék.

Trefás kis történet arról, hogy milyen nehézségekkel kerül szembe a gyakorló tanítónő.

## A HELYES NEVELÉS

Irta: Varvara Karbovszkaja

Kinn sűrűn hull a hó. Még a szemből is 23 emeletes épület-ördög sem lehet látni... Az ablakpárkányon egy kis kőben citromja zöldel, s a gyagyedényekben két kis palma.

Galja észrevetlenül karórájára pillant. Még 18 perc van hátra az órából! Ki tudja, mit művelnek még az alatt a 18 perc alatt...

Jó Anna Filippovának. Már 32 éve tanít! Menynyél rosszabb egy pedagógiai főiskolásnak! Egyszer egy héten van gyakorlat, de ettől is szédül a feje...

Hát ez meg micsoda? Mintha palacki haltnak, fájdalommal nyugodott volna egy!

Anna Filippovna Galja mellett ül az asztal mögött. Nyugodtan emeli fel ősz fejét:

— Fegyva Goretkin?

— Az utolsó sorban gyorsan és készségesen pattan fel egy pötlöm emberke. Kék szeme tisztán, ártatlanul csillog. Biztos, hogy ő volt.

— Te nyávoogató! — kérdezi esendően a tanítónő.

— Hogy gondolhat ilyet, Anfilippovna? Nem is tudok nyávoogni — jeltel sértődötten Fegyva Goretkin. — Biztos a pad nyikorogott.

— Egyszer majd kizavariak az osztályból, s akkor a pad nem fog nyikorogni. Új le!

Anna Filippovna mindent egyszerűen, nyugodtan intéz el. Galja még nem ért ehhez.

— Az óra tovább folyik.

— Szasa Konovátov! Mondd meg, milyen érzékszerveinkkel érezzük a levegőt?

ismert sok kéz nyúlik a masgasba. Szasa Konovátov felet:

— Orrunkkal! — Fűünkkel! Szánkkkal!

— Ezt nem így mondjuk! Azt kell mondani: szaglószerveinkkel.

— Igen, de hát a szaglós... úgy az az orrból van?

— Fegyva Goretkin! Mi van az orrodal?

— Fegyva kék szeme ártatlanul csillog. Orrhegye egészen lila a tintától.

— Galina Szergejevna, én csak a szaglósomat ellenőrzöm.

Csengetés. A folyosó megfűlik lármával, csoszogással, kiabálással.

Anna Filippovna úgy beszélget Galjával a nevelői szobában, mintha karjársók lennének:

— Javaslom, Galina Szergejevna, hogy menjen el Goretkin szüleihez. A cím: Csernyigov utca...

— Ismerem ezt az utcát — mondja Galja. — Ott laktunk, amikor még egészen kis lány voltam.

Csernyigov utca... szám. Igen, éppen ebben a házban laktak valamikor! Vajon kik lehetnek ezek a Goretkinék? Emlékszik az akkori lakókra. Goretkinék... Goretkinék?... Megvan! Lida Martimovához járt egy hosszú nyurga legény, őt hívták Sztjopa Goretkinnek. Ő akkor még „Sztjopa bácsinak” hívták. Ezek szerint összeházasodott Lidával, s a titásorrú Fegyva az ő fiuk? Könnyen meglehet...

Galja magabiztosan csenget be

a 8-as számú lakásba. Belép a konyhába. Jól emlékszik még rá. Csak valamikor primuszkdíjhák voltak itt. Most meg tiszta fehér gáztűzhelyet lát...

Egy 30 év körüli asszony áll a konyhasztal mellett.

— Talán meg sem ismer. Én nem szótok semmit!

— Jónapot kívánok! Ön Goretkina, Fegyva mamája?

— Az asszony megtört kezét és kérdően néz Galjára.

— Én vagyok. Jónapot kívánok!

— Nem ismert meg — gondolja megkönnyebbülve Galja. — Hát persze, akkor 9 éves voltam. Most meg 20 vagyok! Nagy különbség.

— Az iskolából jövök — mondja méltósággal Galja.

— Tanítónő? Fáradjon beljebb!

Egyelőre még csak pedagógiai főiskolás vagyok. Gyakornokskodom.

— Tessék, tessék — unszolja Lida, s belkiabál a szobába: — Sztjopa, az iskolából jöttél!

— Világos — gondolja Galja — úgy van, ahogy elképzeltem. Ez „Sztjopa bácsi”.

Az ajtóban megjelenik Sztjopa Goretkin óriási alakja.

A konyhában csattan az ajtó, s berohan Fegyva. Meglátva Galját, egyszerre igen kicsi és szerény lesz, s vissza akar osonni a konyhába. Valamennyire már letörölte az orrad, de egy kicsit még mindig olyan halvány-orgonaszínű.

— No, csak gyere ide! Éppen rólad van szó — szól rá szigorúan „Sztjopa bácsi”.

— Miket csinálsz te az iskolában?

Fegyva lehajítja fejét s merően cipője orráit nézi.

— Nem — mondja Galja — azt éppen nem lehet róla mondani, hogy rossz.

Fegyva oldalvást, néz rá. Szeméből Galja azt olvassa ki: „Mégis csak rendes ember vagy. Nem arulkodsz...”

— Tudják, igen eleven — magyarázza Galja. — Igaz, hogy néha csináltamok. Ma például betintáztam az orrad...

A halvány-orgonaszínű orr bántudattal szípig.

— Úgyes kisfiú, de neki is jobb lenne, ha nem rosszkodna az órákon — folytatja Galja fedőben. Még öt percig szerényen és okosan elbeszélget a szülőkkel a helyes nevelés fontosságáról. — Hát körülbelül ez minden. Azt hiszem, többet nem fog ilyet csinálni. Viszontlára.

— Kitérd ki a tanítónődet! — szól Lida.

Galja és Fegyva kimennek a tornácra.

— Úgye, nem fogsz többé ostobaságot csinálni? — mondja Galja. — Ugy beszél Fegyvát, mintha a kisöccse lenne.

— Az csak természetes.

— Utöröszavadra?

A kisfiú kék szemével bizalommal tekint Galjára.

— Igen, utöröszavamra.

— Hát akkor jó. Megbizom benned.

— Megmondtam, így is lesz!

A házastársak egyedül maradván egymásra néztek.

— Tudod ki ez? — kérdezi Lida

— Ki lenne? Tanítónő...

— Ez a Galja... Nem emlékszel rá? A doktornő Galkával...

— Galka! Ejnye!... Nézzé meg az ember! Milyen csintalan kis lány volt. Folyton a fülekkel verkedett...

— Lám, lám!

— Látod és mi lett belőle. Szerény, udvarias, tiszteltető... Diáklány!

— Pedig hát milyen volt ő a mi Fegyvánkhoz képest! A miénk ellen senki nem szól egy szót sem. Őrd meg örökké panaszokdalt a szomszédok!

— Érdekes, mivel fejlődött, úgy? Milyen okosan, tisztelettel parancsolóan beszél... Minijárni látni, hogy hatással van Fegyvára!

A szülők mosolyognak. Büszkék is, hogy Fegyvára nem panaszkodik a szomszédok, meg reménykednek is, hogy belőle szintén ilyen... szerény, tisztelettel parancsoló, tiszteltető, udvarias ember lesz.

Visszajön Fegyva.

— Képzeld csak el, ez a te tanítónő... kezd rá hevesen az apa. Az anya ijedten néz rá.

— Ez a te tanítónődet új lakott ebben a házban, amikor kicsi volt.

— Tudom — mondja nyugodtan Fegyva.

— Mit tudsz?

— Mindent. Epp most meséltem a házamester. Ezt mondta: „Ez a Galja, az orvosnő lánya. Borzasztó kis csibész volt, most meg milyen... Néznj is jó rá. Derék ember lett belőle!” Én meg egyáltalán nem vagyok nagy csibész. Ő maga mondta...

Hát igen... a helyes nevelés — az nem könnyű dolgot!

Ötéves hajtása pa...  
 úgy az ip...  
 daságtól a...  
 dó növelés...  
 adat harul...  
 tervünk n...  
 löszvetkez...  
 dolgozó...  
 gazdaság...  
 azonban...  
 hanem azt...  
 termeszett...  
 Tiszacseg...  
 bizta a vé...  
 kák elvégz...  
 megszervez...  
 karöltve a...  
 az minél...  
 mentesen h...  
 napban me...  
 állandós...  
 halkoztunk...  
 megszervez...  
 ba vettük...  
 földterület...  
 ökörel, 68...  
 tunk majd...  
 rához.

## Hét ne

Az elmúlt...  
 másikon...  
 tak elő a...  
 tartották...  
 ket és a...  
 sem volt...  
 esében elő...  
 vitott gépek...  
 megkezdés...  
 egy-két nap...  
 romlottak...  
 következt...  
 Ez évben...  
 azon fűrad...  
 esztendő...  
 elő, betart...  
 táridő, a...  
 nőségben...  
 ja a mély...  
 a tavaszi...  
 kettel tudj...  
 Ennek a...  
 eleget telt...  
 apasai, j...  
 ka, nem...  
 háziridő...  
 peket, mi...  
 esége. E...  
 harkereszt...  
 erőgépek...  
 dult a há...  
 elmaradt...  
 négezzék...  
 leni, egy...  
 állomások...  
 mélyszám...  
 megye gé...  
 hold mély...  
 ez az erd...  
 sokezer h...  
 Ezt a lema...  
 ben be ke...  
 Az elmúlt...  
 több gépa...  
 gádok né...  
 tott gépek...  
 tudják, k...  
 gépért. H...  
 bennünket...  
 időtől. Ha...  
 ket nézzük...  
 megye gé...  
 munkával...  
 jelenlegi...  
 erőgépek...  
 folyó jav...  
 ra áll. De...  
 a többi gé...  
 vetőgépek...  
 nek 51, ek...  
 nak 91,6, k...  
 aratógépek...  
 van kijav...  
 Ezek az er...  
 nuskodnak...  
 egyetlen...  
 gye gépáll...  
 A cséplő...  
 ideje máj...  
 lehat kijav...  
 eredmény...  
 teszünk az...  
 idősakához...  
 Pek javítá...  
 zalekra vé...  
 A megye...  
 eredménye...  
 lenne a gé...  
 lennének...  
 melyeknek...  
 ig

## Tiszacsege felkészült a tavaszi munkára

Öt éves tervünk sikeres végrehajtása parancsolóan megköveteli úgy az ipartól, mint a mezőgazdaságtól a termelékenység állandó növelését. Különösen nagy feladat járul ebben az évben öt éves tervünk negyedik évében termelészövetkezeteinkre, egyénileg dolgozó parasztjainkra, állami gazdaságainkra. Az eredmények azonban nem hullnak önkébe, hanem azt ki kell kényszeríteni a természetből.

Tiszacsege község tanácsa sem bízta a véletlenre a tavaszi munkák elvégzését, hanem már most megszervezték a pártszervezettel karöltve a tavaszi munkát, hogy az minél simábban, zökkenésmentesen haladjon. A január hónapban megtartott mezőgazdasági állandóbizottsági ülésen foglalkoztunk a tavaszi munkák megszervezésével. Nyilvántartásba vettük a község fogaterejét, földterületét s így 285 lóval, 283 ökrrel, 685 fogatos tehénrel munkánk majd hozzá a tavaszi munkához.

A fogatokat azoknak a dolgozóknak is a rendelkezésére tudjuk bocsátani, akik fogaterejükkel nem rendelkeznek. Az igák mellett nyilvántartásba vettük a község talajművelő szerszámait és az utcabizalmiakon, mezőgazdasági állandóbizottságon keresztül ellenőrizzük azok javítását, használhatóságát.

A gépállomásra is nagy feladat vár az ez évi természetmunkák növelésénél. Ellenőrizzük a gépállomás erőgépeinek javítását, amely a mai napig követezőképpen áll: 17 erőgép, 19 elce és tárcsa, 27 vetőgép, 13 cséplőgép, 2 selektor, és 65 borona van kijavítva. Az erőgépek egy része termelészövetkezeteinkben és állami gazdaságainkban most is végzi a mélyszántást.

A trágyakihordás, szerszámok kijavítása és fogaterek számbavétele mellett azon a téren is szíjjelnéztünk, hogy van-e ellátva községünk vetőmaggal. Számbavesszük a községben és a környező tanyavilágban található ta-

vasbúzákat és jó politikai felvilágosított munkával odahatunk, hogy községünk saját erejéből minél előbb biztosítsa vetőmagszükségletét. A vetőmagot a termelőknél kell biztosítani. Megbeszéljük a malommal, hogy a bevitt tavasz-búzákat ne örlje meg, hanem azt cserélje ki őszi búzával és így a csere útján vetési célra ezt is hasznosíthatjuk.

A tavaszi munkák gyakorlati, technikai előkészítésén kívül nem hanyagoljuk el a politikai nevelést sem. Pártszervezetünk kisgyűléseket állandósított, melyeken ismertetjük a begyűjtési rendeltetést és rámutatunk arra, hogy a lelkiismeretesen idejében elvégzett munka alapja a beadási kötelezettség maradéktalan teljesítésének.

Községünk jól felkészült a tavaszi munkára, mihielyt kedvezőre fordul az időjárás, azonnal megkezdjük a vetést. Harcolunk a magasabb természetmunkák eléréséért.

Köringer Irén V. B. elnök.

## Közel 100.000 forinttal károsította meg a dolgozókat egy bünszövetkezet

A Debrecen-Szepesi Földművelésszövetkezet raktárosa O. Szabó Zsigmond, volt horthysta rendőr részeg állapotában kijelentette: ő egyedül többet keres, mint a szövetkezet összes dolgozója. Feltűnt ez a dolgozóknak és jelezték a rendőrségen. A nyomozás során megállapították, hogy amit borgözös állapotában kijelentett, az fedi a valóságot.

Többet, sokkal többet keresett, mint a szövetkezet dolgozó együttesen. Becsapta a nép államát, megkárosította dolgozóitársait, a legáljabb eszközhöz folyamodott, csalt, lopott. A tszcs-tagok, az állami gazdaságok dolgozó részére kiosztandó, literenként 11 forintos ét. olajat 18 forintért adta el a kucepeknek, akik továbbadták még drágábban, így jutott el a kugyasztohoz 23-24 forintért.

Huszonegyezer literen felül olajmennyiséget vont el, amit 11 forintos árban vásárolhattak volna meg a dolgozók. A büncselekmény elkövetésében akadtak társai is, Bikfalvi Ottó, a Terményforgalmi Vállalat olajosportjának vezetője utalványokat szerzett, amit hamis bélyegzővel látott el, hogy az általuk közösen elfekéztett olajat „kiadásba” helyezhesse. A vidéki üzemeiktől lopta az étolajutalványokat. A lopott olaj értékesítésében közreműködött Mák György MESZÖV elnöke is, akinek az volt a feladata, hogy a földművelésszövetkezet ellenőrzése során ajánlja a lopott olajat megvételre. Ezért a „fáradozásáért” ezer forint jutalomban részesült.

A hajdúszámonyi Földművelésszövetkezet szabadfelvásárlója, Kornyári István 1952 márciustól 1953 januárig 22 ezer forintot keresett, mivel az O. Szabótól minden átvételi elismervény nélkül megvett olajat saját szövetkezetének 2 forinttal drágábban adta el.

Ezt a büncselekményt még 1952 márciusában kezdték. Hogy lehet az, hogy eddig nem jöttek rá erre? Ugy, hogy a szövetkezet ügyvezetője, főkönyvelője nem ellenőrizte a raktáros munkáját, nem tudták kimutatni, hogy hány mázsa cukrot, olajat, búzát kapott O. Szabó továbbadás céljából. Tőlük aztán annyit loptakott O. Szabó, amennyit akart, lopott is.

A házkutatás alkalmával O. Szabónál több, mint tízezer forint készpénzt, több rendbeli ruháneműt, 10 sertést találtak. Két sertést már levágták, kettőt eladtak. Sertéseit a szövetkezetből ellopott olajpogácsával és korpával etette. Bikfalvi Ottónál több ezer forint értékű textiltárlat találtak. Lakásába a telefont is bevezette, hogy esténként zavartalanul intézhessék az ellopott élelmiszerárak eladását.

A bünszövetkezet tagjai büncselekményekkel közel 100.000 forint összegben károsították meg a dolgozókat államát. A hasznát egymás között szétosztották és élték világukat, míg dolgozóink ébersége le nem leplezte őket. A bünszöket őriztebe vették és átadták a megyei bíróságnak ahol rövidesen a vádlottak padjára kerülnek.

## Hét nappal a gépjavítási határidő befejezése előtt

Az elmúlt esztendőben gépállomásainkon komoly hibák fordultak elő a téli gépjavításnál: nem tartották be a javítási határidőket és a gépek minőségi javítása sem volt kielégítő. Nagyon sok esetben előfordult, hogy a kijavított gépek a tavaszi munka megkezdésénél alig dolgoztak egy-két napot, máris eltörték, elromlottak a gondtalan javítás következtében.

Ez évben a gépállomásokon azon fáradoztunk, hogy az elmúlt esztendő hibái ne forduljanak elő, betartsuk a gépjavítási határidőt, a gépeket a legjobb minőségben javítsuk ki, hogy utána a mélyszántást befejezzék és a tavaszi munkát teljes lendülettel tudják elvégezni.

Ennek a feladatnak általában eleget tettek a megye gépállomásai, jól haladt a javítási munka, nem egy gépállomás jóval a határidő előtt kijavította a gépeket, mint Sárreudvari, Tiszacsege, Egyek, Hosszúpályi, Biharkeresztes. A javítás után az erőgépek egy része ismét kiindult a határba, hogy az ősztől elmaradt mélyszántást tovább végezzék. A sárreudvari, jettőlenti, egyeki, püspökáldányi gépállomásokon most is folyik a mélyszántás. Január eleje óta a megye gépállomásai mintegy 700 hold mélyszántást végeztek, de ez az eredmény kevés, hiszen sokezer hold van még hátra. Ezt a lemaradást a legsürgősebben be kell hozni.

Az elmúlt évi hibákból okukva, több gépállomásnál a javító brigádok névvel látják el a kijavított gépeket, így személy szerint tudják ki a felelős a kijavított gépért. Hét nap választ el még bennünket a gépjavítási határidőtől. Ha az eddigi eredményeket nézzük, megállapíthatjuk: a megye gépállomásai ezzel a munkával nem állnak rosszul, a jelentési értékelés szerint az erőgépek generáljavítása 85,9, folyó javítása pedig 97 százalékra áll. De hasonló az eredmény a többi gépek javításánál is: a vetőgépeknek 82,7, cséplőgépeknek 51, ekeknek 81,6, tárcsáknak 91,6, kultivátoroknak 91,5, aratógépeknek 57,5 százaléka van kijavítva.

Ezek az eredmények arról tanuskodnak, hogy február 15-re egyetlen gép sem lesz a megye gépállomásain kijavítatlan. A cséplőgépek javítási határideje május 15. és már 51 százalékát kijavították, ami igen jó eredmény, ha összehasonlítást teszünk az elmúlt év ugyanezen időszakához, amikor a cséplőgépek javítását még csak 15 százalékra végezték el.

A megye gépállomásainak az eredménye azonban sokkal jobb lenne a gépjavításban, ha nem lennének olyan gépállomások, melyeknek igazgatói, politikai

helyettesei nem felelősek a gépjavítási munkáért, hanem teljes lendülettel végeznek. Hajdúszámonyi, Bagotlapuszi, Hajdúhadházi a javítási versenyben a leghatékonyabb. Hajdúszámonyi például erőgépeinek még mindössze 50, tárcsáinak 37, vetőgépeinek 56 százalékát javította ki, de hasonlóan áll Bagotlapuszi is, ahol az erőgépek 50, ekek 50, vetőgépek 63, tárcsák 58 százalékát javították ki.

Ezek a gépállomásokon ide-

je lenne, ha végre teljes lendülettel folyna a gépjavítás. Azt a hét napot, mely a gépjavítási határidőből még hátra van, használják ki jól és fejezzék be az összes erő- és munkagépek javítását.

A tavaszi munkában, a több-termesért folytatott harcban a gépállomásra igen nagy feladat járul és ezt a feladatot csak úgy tudják megoldani, ha határidőre jó minőségi munkát végeznek a gépjavítás.

## MEZŐGAZDASÁGI TANÁCSADÓ

Olyan gépekkel tehát, amelyek magukban egyesítik a szelelést, rostálást és trórozást, valamint a válogatás munkáját és ezt egy munkamenetben végzi el. Ilyen vetőmagtisztítógép a selektor.

A Szovjetunió fejlett mezőgazdaságának dolgozóit azért érnek el kiváló természetmunkák, mert a talajt megfelelően előkészítik, a vetéshez tisztított vetőmagot használnak.

A kolhozgazdaságokban a legnagyobb gondot végzik el a vetőmag csiráztatását. Erre azért van szükség, hogy lássuk, hogy vetőmagvaink milyen csiraképesek, mennyi fog azokból kikelni, hogy annak eredménye alapján állapítsuk meg kh-kénti szükségletet.

### Csiráztatási eljárás:

A vetésre szánt magból szelektorozás után, válogatás nélkül kivolvassuk 100 szem magot és azokat megnedvesített homokba, vagy nedves itatóspapír közé helyezük úgy, hogy az itatóspapír egyik vége langyosvízzel teljedenbe érjen bele. Ezzel az eljárással biztosíthatjuk az itatóspapír állandó nedvességét. A magot tartjuk állandóan 16-18 fokos szobahőmérsékleten.

A kicsirázás után számoljuk meg, mennyi a kicsirázott mag, ha pl. 100 magból 10 mag nem csirázott ki, akkor a vetésre szánt vetőmagunk 90 százalékos csiraképeségű. A csiráztatásnál ügyeljünk arra, hogy azokat a magvakat, amelyek nem teljes erővel csiráztak, tehát nem hajtottak megfelelő hosszúságú csirát, azt már úgy tekintjük, mintha rosszul csirázó mag volna, mert ha ez a földbe kerül és ha ki is kel, nem tud gyökeret verni és pár nap múlva elpusztul.

### Vetőmag csávázása:

Tudjuk, hogy a vetőmag útján fertőzőbetegségek tovább terjednek. Fertőzőbetegségek terjedése részben a vetőmagra tapadó betegcsirák, részben a mag belsejében lévő kórokozók útján történik.

A gombabetegségek közül az üszögfélék okozzák a legnagyobb

kárt. Az utóbbi években sok helyen 20-25 százalékos költségkár volt a búzában, ami 7 mázsa átlagtermésnél kh-ként 140 kilogramm természetvesztést okozott. Az üszögkár leküzdése érdekében Népköztársaságunk kormánya kötelezővé tette a vetőmag tisztítását és csávázását. Csávázásnak nevezzük a vetőmagnak bizonyos vegyszerekkel való kezelését, mellyel a betegség csirát elöljük; vagy azok tovább fejlődését megakadályozzuk anélkül, hogy ezzel magának a vetőmagnak ártanánk.

Csávázni kétféleképpen lehet: nedvesen és szárazon. Az utóbbit porcsávázásnak nevezzük. A nedves csávázásnál a csávázószer, a csávázás ideje alatt fejt ki hatását és a betegség kórokozója a csávázás ideje alatt elpusztulnak. A porcsávázószer viszont csak a talajban fejt ki hatását. Ugyanis a talajban lévő nedvesség oldja fel a porcsávázószeret, amely azután a kórokozó fejlődését megakadályozza. A porcsávázás hátránya az, hogy a talaj túlságosan nedvessége következtében lemossa a csávázószeret a talaj mély rétegeibe, ilyenkor hatástalan marad a csávázás. Száraz talajnál pedig esetleg nem oldódik fel kellő mértékben a porcsávázószer és a hatását emiatt nem tudja kifejteni. Kormányrendelet szerint az egyedül, kötelező és eredményes csávázási eljárás az ú. n. kosaras nedves csávázás.

A kosaras nedves csávázást a következőképpen hajthatjuk végre:

Nagyobb fakadban 100 liter vízben feloldunk 15 dkg higósánt. Egy zsákcsávázószerrel bélelt kosárba beletöltjük a vetőmagot és kosárral együtt bemártjuk a csávázóoldatba úgy, hogy az oldat a magot ellepje. Többszörri alapos kezelés után, felszínre került üszögös és léha szemeket lemerítjük és megsemmisítjük.

Higósán csávázásnál a csávázás időtartama 30 perc. A nedves csávázásnál a csávázószer a csávázás ideje alatt fejt ki hatását, ezért súlyos gondatlanság, ha rövidebb ideig csávázunk az előírtánál.

A vetőmag által felszívott csávázólevet minden 25 kg mag megcsávázása után pótolni kell 5 literrel. A pótlásra kisebb facsúrbőben készített oldatot és minden 5 liter vízhez 1,5 dkg higósánt adunk. Ha 100 liter csávázóoldatban csávázólevet és az előírt pótlások hozzáadásával már 3 mázsa vetőmagot megcsávázunk, úgy a további csávázáshoz új oldatot kell készíteni. Az elhasznált csávázólevet kút közelébe, patakba, tóba ne öntsük, ember állat ne férhessen hozzá, mert az mérgező.

A csávázott vetőmagot azonnal kiterítjük és gondosan megszárazítjuk. Allatainkat tartuk távol a kitergetett, csávázott vetőmagtól. Ha a megcsávázott vetőmag csávázás után csak napok múlva kerül elvetésre, úgy csak a felületi száradáson átment vetőmagot vékony rétegekben, elterítve szabad a vetés idejéig tárolni, mert a zsákba, vagy halomba töltött vetőmag bemelegszik, megpenészedik, csirázóképessége pedig erősen lecsökken. Azokat a zsákokat, amelyekbe a csávázott vetőmagot töltjük, használat előtt csávázóoldatban fertőtleníttük.

Csávázni a búzát és az árpa vetőmagot szoktuk. Tehát tszcs.ink már most készüljenek fel arra, hogy a rendelkezésükre álló tavaszi vetésre szánt t. búza és t. árpa vetőmagot idejében szelektálják ki, szerezzék be a higósán csávázószerrel, hogy amikor elkerül a tavaszi vetés ideje, akkor már úgy a szelektált vetőmag, mint a csávázószer kéznél legyen.

### Vetőmag jarovizálása:

Liszzenkó szovjet tudós egyszerű módszert dolgozott ki a vetőmagvak csirázóképességének a fokozására. Ez a módszer abból áll, hogy a megtisztított vetőmagot 5-6, vagy több napon át napon melegítik és szellőztetik. A melegítés, vagy szellőztetés időtartama attól függ, hogy mennyire volt érett a vetőmag, amikor learatták. Pl.: a viaszérés kezdetén learatott vetőmagot tovább kell melegíteni és szellőztetni, mint a teljes érésben learatott magot.

